

Vilniaus A. Mickevičiaus viešoji biblioteka

Metraštinis

1990-1991

Vilnius 1992

Teksto autorės ir sudarytojos:

A.Kazakevičiūtė(III skyrius ir priedas)

N.Sisaitė(pratarinė,I,II,IV skyriai,
bibliografija)

A.Skuodytė (I skyrius)

Redaktorė: D.Stanevičienė

Spausdino: J.Švenčionienė

Apipavidalino: dail.A.Toleikis,A.Kazakevi-
čiūtė

Nuotraukos: V.Charino,Č.Montvilos firma
"Saidė",N.Sisaitės

Tiražas: 2 mašinr egz.

T U R I N Y S

Pratarinė	1
I. Vilniaus viešoji biblioteka 1990-1991 metų visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo fone Pagrindiniai VVB 1990-1991 rodikliai.....2 (diagramos, tik I egz.)	
II. VVB gyvenimo kronika.....9 1990 - ieji..... 9 1991- ieji..... 15	
III. Bibliotekos darbuotojai..... 20 Švenčiantys darbo jubiliejų..... 20 Pradėjo dirbti VVB..... 21 Išėjo iš VVB..... 21 Bibliotekininkai-jubiliatai..... 22 In memoriam..... 22	
IV. Bibliotekos mickevičiana..... 23 VVB bibliografija..... 25 1990 - ieji (25), 1991- ieji (28) Kazakevičiūtė A. Apie jaunimo mokslinę konferenciją (ne rimtai ir ne kukliai).... 32	

Laikraščių iškarpos ir kt.

1990

R.Karmazaitė. Politika evangelijos šviesoje..	34
N.Sisaitė. Kokia turėtų būti teisinga valstybė?..	34
"Proponujemy również odwieźć..."	34
P.Lepieszka. Czy wyjadą od nas polscy-restauratorzy?.....	35
P.Lepieszka. Drugie życie średniowiecznych murów.....	36

1991

H.Jotkialko. VVspaniatomyslne propozycje "Budimexu" ..	37
H.Jotkialko. Potovviczna radošc z biblioteki.....	38-39
I l l u s t r a c i j ų sąrašas.....	40
Iliustracijos.....	

P R A T A R M Ė

Vilniaus viešosios A. Mickevičiaus bibliotekos metraštis rašomas nuo 1981-ųjų metų. Tad šis darbas - dešimtoji, jubiliejinė mūsų bibliotekos veiklos apžvalga. Pagrindinę jo dalį sudaro aptariamųjų metų "VVB gyvenimo kronika". Be to, pateikiama VVB veiklos apžvalga svarbiausių visuomeninių bei kultūrinių įvykių fone, skyrius apie bibliotekos darbuotojus, mickevičianą, pluoštelis išpūdžių apie respublikinę jaunimo mokslinę konferenciją (1991). Darbą papildė išsami bibliografija, nuotraukos, diagramos, laikraščių iškarpos.

I. VILNIAUS VIEŠOJI BIBLIOTEKA 1990 - 1991 METŲ
VISUOMENINIO IR KULTŪRINIO GYVENIMO FONE

Tai buvo neramūs, kupini įtampos ir net tragiškų įvykių (1991m. sausio 13-oji Lietuvoje ir rugpjūčio pučas Maskvoje) metai, reikšmingi kiekvienam, siejančiam save su tautos likimu. Politinės šių įvykių svarbos ir istorinės prasmės dar ilgai ieškos politikai, politologai bei istorikai. Kiekvienas iš mūsų juose išvelgė tai, ką pajėgė išvelgti sau, savo patirčiai, pasiėmė tai, ką sugebėjo pasiimti. Tai buvo savotiško susivokimo, tylos ir vertybių perkainojimo laikotarpis, nors nestigo ir nepanatuotų, karštligiškų bandymų keistis, reformuotis, veikti, tačiau, deja, ne visada šalinant blogį ir stiprinant gėrio pozicijas. Pažymėtina, jog tai buvo gamybos mažėjimo ir pragyvenimo lygio smukimo laikotarpis. Tačiau labiausiai Lietuvos žmonių nuotaikas veikė politiniai įvykiai. Jų būta išties nemažai ir labai reikšmingų. Lietuva ryžtingai pakilo į kovą už savo Nepriklausomybę ir šis procesas tapo nebesustabdomas.

1990-ujų metų pradžioje į Vilnių atvyko TSRS prezidentas M. Gorbačiovas. Sausio 10-ąją, šio vizito išvakarėse, Vilniuje įvyko mitingas, o sausio 11-osios vakarą į KATEDROS aikštę susirinko kone visa Lietuva. Be abejo, čia buvo ir didžiama mūsų bibliotekos kolektyvo. Tikėtasi, kad pasirodys ir svečias, atvykęs su tikslu "atvesti į protą" užsispyrusių lietuvių, panorusių įkvėpti laisvės oro. Skambėjo varpai, žmonės sakė ugingas kalbas, rankose laikė vėjo pustomas žvakutes. M. Gorbačiovas prie KATEDROS neatėjo. O praėjus lygiai dviems mėnesiams po tos dienos, Kovo 11-ąją, Lietuvos Respublikos AT, reikšdama tautos valią, priėmė Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo aktą. Netrukus, balandžio viduryje, Maskva pradėjo kelis mėnesius trukusią ekonominę Lietuvos blokadą.

Tačiau nepaisant politinių ir ekonominių sunkumų, gegužės mėnesį (18-20)d. Vilniuje įvyko Kultūros darbuotojų kongresas. Negalėdami gauti vizų, į jį neatvyko daugelis išeivijos lietuvių bei užsienio svečių. Pats renginys tiek bibliotekininkų, tiek kitų kultūros žmonių buvo vertinamas ne vienodai. Tačiau visi pripažino, jog tai buvo gera pradžia, ugdant

kultūrologinę mintį, pirmieji, nors gal ir ne visada pavykę bandymai numatyti kultūros strategiją, kultūros ir valstybės santykius. Kongresas priėmė Lietuvos kultūros plėtojimo programą, kurioje pabrėžiamas kultūrinės veiklos deideologizacijos ir depolitizacijos būtinumas. Šio renginio delegatėmis buvo taip pat VVB direktorė L. PAGIRIENĖ ir Bibliografijos skyriaus vedėja Z. TIUKŠIENĖ, o svečių teisėmis dalyvavo: A. KAZAKEVIČIŪTĖ, M. RUDYTĖ, N. SISAITĖ, A. SKUODYTĖ.

Pirmasis bibliotekinės visuomenės rūpestis-sugrąžinti bibliotekai jos absoliutaus vertingumo, visuomeninės atminties saugotojos supratimą, pasiekti, kad bibliotekų veikla nebūtų automatiškai orientuojama į valstybinės politikos tikslus. Kartu su tuo, negalima nesutikti, jog bibliotekinė visuomenė yra intelektualiai nuskurdinta, o jos profesinė sąmonė sugniuždyta. Manoma, kad ypač svarbu reabilituoti profesinę savigarbą, grąžinti bibliotekos darbuotojo, spaudos apologeto savimonę.

Metų viduryje spaudoje buvo paskelbtas "Bibliotekininystės koncepsijos" projektas. Jame kalbama apie esminę Lietuvos bibliotekų reorganizaciją, jų statuso ir visuomeninės funkcijos pasikeitimą atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę. Dabar, jau praėjus porai metų, daug kas šiame dokumente atrodo bent jau artimiausiu metu neįgyvendinama ir tėra tik idealus, siektinas modelis.

Realybė, deja, dažniausiai nepaiso žmonių susikurtųjų teorijų. Kultūros procesai pas mus niekada nebuvo itin skatinami ir neturėjo sąlygų normaliai vystytis. Deja, ir Nepriklausomos Lietuvos valstybės gyvybišku rūpesčiu jie netapo. Gana sudėtingoje situacijoje atsidūrė ir bibliotekos. 1990-1991 metais nuvilnijo, tiesa, gal tik trečdalyje respublikos rajonų gana stichiška CBS struktūrų reorganizacijos ir etatų mažinimo banga. Nauji įstatymai suteikė pernelyg didelius įgaliojimus savivaldybėms, ir jos, niekieno nevaldomos, ėmė savivaliauti. Iš esmės prasidėjo bibliotekų naikinimas. Pvz., mūsų zonai priklausančiame Molėtų rajone buvo uždaryta net 13 bibliotekų. Dar 1989m., nepaisant bibliotekininkų protesto, Vilniuje buvo uždaryta Respublikinė mokslinė pedagoginė biblioteka.

Spaudoje pasirodė nerimastingų publikacijų: "Atsitokėkime! Lietuvoje plintanti bibliotekų uždarymo vaju būtina sustabdyti!" (V. Rimša.-Tiesa.1990.02.08), "Ar aplenks mus bedarbystės dalia?" (E. Stasiukaitienė. Bibliotekų darbas, 1990. Nr. 6. P. 2).

Nors ir apmaudu, bet tenka konstatuoti, jog bibliotekinių procesų nesudėtingumo regimybė, valdžios ir valdymo struktūrų nesugebėjimas, o gal nenoras įsigilinti į problemų esmę, abejingos visuomenės nuostatos knygos skaitymo ir bibliotekų atžvilgiu ir, deja, pačių bibliotekininkų bejėgiškumas ir taikstymasis su tuo-tai sąlygos, kurioms esant, panašūs dalykai yra tiesiog užprogramuoti.

Vilniaus viešajai, kaip ir kitoms Lietuvos viešosioms bibliotekoms, 1990-ieji buvo jubiliejiniai metai. Tačiau nei politinė padėtis, nei miglotos pačios bibliotekos gyvenimo perspektyvos, toli gražu, nekėlė noro itin šventiškai pažymėti savo 40-metį.

Valdžios instancijos galutinai uždraudė realizuoti anksčiau patvirtintą ir tiek vilčių teikusią bibliotekos pastato išplėtimo projektą, kadangi, kaip buvo teigiama, "jis būtų neatitikęs istoriškai susiklosčiusios kvartalo aplinkos" (žr. bibliografijos poziciją Nr. 8) "Aistros, kilusios dėl Vilniaus viešosios A. Mickevičiaus bibliotekos primena labai rimtą kultūros avariją/.../ Man gaila šios tylios, jaukios bibliotekos - tai mano jaunystės šilti namai", - rašė poetas M. Martinaitis, tačiau irgi nepritarė bibliotekininkų ginamai (ten pat) pozicijai. Bibliotekos patalpų klausimu buvo pareikšta įvairių minčių, daug visko išsakyta ir prirašyta, o padaryta, deja, nedaug. "Nenorėčiau būti pesinistas, bet netikiu, kad per artimiausius penkiolika metų A. Mickevičiaus biblioteka turės normalias darbo sąlygas, kad jos kolektyvui bus pastatytos miesto gyventojų bibliotekines reikmes tenkinančios patalpos", - tokias nelinksmas išvadas padarė vienas iš atsakingų Kultūros ministerijos darbuotojų (žr. bibliografijos poz. Nr. 10). Nuleido rankas net ir visuomet buvusi optimistė mūsų bibliotekos direktorė L. Pagirienė. "Vilniaus viešoji biblioteka bus tokia, kokio požiūrio knyga ir skaitytojas, o pagaliau ir kultūros darbuotojas susilauks iš Respublikos vadovybės /.../ Pagyvėsim-panatysim", - taip ji atsakė į žurnalo

"Bibliotekų darbas" pateiktą klausimą apie VVB ateitį (žr. bibliografijos poz. Nr. 8).

Per visus metus bibliotekoje buvo atliekami archeologiniai, istoriniai ir fotometriniai tyrimai, o rugpjūčio-rugsėjo, spalio ir dalį lapkričio mėnesio dėl šios priežasties negalėjo normaliai dirbti Abonentas, Jaunimo skyrius, Bendroji skaitykla. Todėl, žinoma, kiek sumažėjo bibliotekos skaitytojų skaičius. Lapkričio 9-10 dienomis lenkų restauratoriai nuėmė medinius pastolius, išgabeno kraną "Eugeniusz" ir patys išvyko.

Mūsų biblioteką, laimei, kol kas dar aplenkė didysis etatų mažinimas, tačiau išėjus iš darbo Skaityklos sk. vedėjai T. Grinkevičienei, nutarta nebepriimti naujo žmogaus ir sujungti Skaityklą su Fondų saugojimo skyriumi.

Iš šviesesnių bibliotekos gyvenimo momentų reikėtų pažymėti, jog gerokai pasipildė knygų fondas. Įsigyta kai kurių anksčiau "Glavlito" draustų leidinių. Taip pat gauta daug lietuvių išeivijos knygų. Čikagoje gyvenantis rašytojas Anatolijus Kairys pats asmeniškai padovanojo nemaža savo kūrinių. Pasibaigus Nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje veikusiai Lenkijos vaikiškos literatūros parodai, visi eksponatai (apie 300 egz.) atsidūrė VVB fonduose (žr. bibliografijos poz. Nr. 17).

1991 -ieji. Antrieji Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo metai, prasidėję, deja, tragiškais Sausio 13-osios įvykiais. Nežinia ir nerimas apėmė mūsų kraštą, ir tęsėsi ši sloguna iki pat vasaros pabaigos, kai rugpjūčio mėnesį, sužlugus pučiui Maskvoje, pagaliau nušvito ir Lietuvos padangė. Lyg burtų lazdele mostelėjus, iš visų užgrobtųjų pastatų (TV bokšto, RTV komiteto, Spaudos rūmų ir kt.) pasitraukė okupacinė kariuomenė. Viena po kitos Lietuvą pradėjo pripažinti užsienio valstybės. Pagaliau, 1991 m. rugsėjo 6 dieną tai padarė ir TSRS paveldėtoja tapusi Rusija.

Iš bibliotekų gyvenimo reikšmingesnių įvykių 1991m. minėtinas Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymo projekto paskelbinas mūsų profesiniame žurnale "Tarp knygų" (anksčiau buvęs "Bibliotekų darbas"). Prie šio svarbaus dokumento rengimo prisidėjo ir VVB Metodikos skyriaus ved. E.SKUODYTĖ.

Pavasariį Lietuvos nacionalinėje M.Mažvydo bibliotekoje vyko jaunųjų mokslininkų konferencija. Džiugu pažymėti, kad jo laureate tapo mūsų bibliotekos Jaunimo skyriaus ved. ASTA KAZAKEVIČIŪTĖ (žr.P.32pateikiamus jos išpūdžius apie šį renginį).

Birželio 12-15 dienomis Pabaltijo valstybių CB metodikos skyrių vedėjai buvo susirinkę į Jurbarke vykusį trečiąją seminarą. Daugiausia čia buvo kalbama apie bibliotekų kraštotyros problemas. VVB šiame renginyje atstovavo E.SKUODYTĖ.

Kiek vėliau, birželio 20-23d., Rygoje po 53-jų metų pertraukos įvyko ketvirtasis Baltijos bibliotekininkų kongresas. Jame dalyvavo 20 delegatų ir 10 svečių iš Lietuvos. Tarp jų buvo ir VVB Bibliografinio sk.vedėja Z.TIUKŠIENĖ, kuriai šis renginys suteikė daug gražių išpūdžių.

Gerokai pavėluotai, tik 1991-ųjų sausyje buvo išspausdintas VVB 40-mečiui skirtas bibliotekos direktorės pavaduotojos D.STANEVIČIENĖS straipsnis "Prošvaistės pilkoje kasdienybėje". Jame apžvelgiama bibliotekos kūrimosi istorija bei tolimesnė veikla, rašoma apie ilgamečius darbuotojus. Pateikiama idomios, šiek tiek ir humoru nuspalvintos statistikos apie svarbiausių rodiklių didėjimą per 40 bibliotekos gyvavimo metų, apie VVB ištikusias nelaimės-gaisrus ir "potvynius", apie dažnus remontus, saviveiklą, pramogas ir kt.

1991-ieji metai įeis į mūsų bibliotekos istoriją kaip pirmojo pastato rekonstrukcijos etapo užbaigimo metai. Gegužės mėnesį komisija priėmė lenkų restauratorių darbą. "Budimex" firmos atstovai įteikė direktorei L.PAGIRIENEI sutvarkytos pastato dalies raktus. Jau nuo balandžio mėnesio visi darbuotojai pradėjo dalyvauti talkose - valė būsimas skaityklas, holus, laiptines, koridorius, darbo kabinetus. O nuo rugsėjo mėnesio prasidėjo "konvejeriai" - į naujas patalpas buvo pernešta didžioji dalis fondo (maždaug 200 tūkst. knygų).

Rudenį į naujus kabinetus persikėlė keli bibliotekos skyriai - Komplektavimo, Spaudinių tvarkymo, Fondų saugojimo bei Skaitykla. Padidėjo ir pagerėjo taip pat Bibliografijos ir Kraštotyros skyrių darbo sąlygos, kai buvo papildomai gautas erdvus ir šviesus kambarys, anksčiau priklausęs Saugyklos darbuotojams. Skoningai įrengtas puošnus holas, kuriame pakabinti žymių lietuvių dailininkų (D. Kasčiūnaitės, V. Kisarausko) paveikslai.

Buvo sutvarkytas ir bibliotekos kiemas - iškirsti sergantys medžiai, įrengti nors ir neišvaizdūs, bet užrakinami mediniai vartai.

Deja, neaplenkė bibliotekos ir nelaimės. Visai kaip ir prieš trejetą metų, 1988-aisiais, per Gegužės šventes, pratrūkus vamzdžiui, Vaikų literatūros skyrių užliejo karštas vanduo. Avarija įvyko gegužės antrosios naktį, o pastebėta buvo tik aštuntą valandą ryto. Be abejo, patirta daug nuostolių - maždaug už du tūkstančius rublių. Reikėjo nurašyti beveik visas "Zenito", "Drąsiųjų kelių", "Horizontų" serijos bei kitų skyrių knygas (plačiau žr. VVB 1991 metų ataskaitos, p. 11). Visą mėnesį skyrius negalėjo aptarnauti skaitytojų.

Buitiniai rūpesčiai, žinoma, trinkdė tiesioginį bibliotekininkų darbą, tačiau jis vyko, ir gana intensyviai. Įgyvendinant nutarimą dėl naujos dešimtainės klasifikacijos (UDK) schemos pritaikymo respublikos bibliotekose, pradėtas ir VVB fondų, katalogų bei kartotekų pertvarkymas. Dalis Bg ir Kr kartotekų buvo, tiesiog "užkonservuota", t. y. palikta kaip buvusios ir padėtos toliau nuo skaitytojų akių.

Minėtinas dar vienas, kiek neįprastas bibliotekos veiklos momentas - Fondų saugojimo skyrius pradėjo pardavinėti (Bendrojoje skaitykloje) nurašytas knygas. Iš pradžių jos buvo visai neblogai peramos. Tiesa, gautosios lėšos daugiau simbolinės, tačiau patirta moralinė kompensacija - kažkas įsigijo norimą leidinį, ir nereikėjo jo atiduoti makulatūrai.

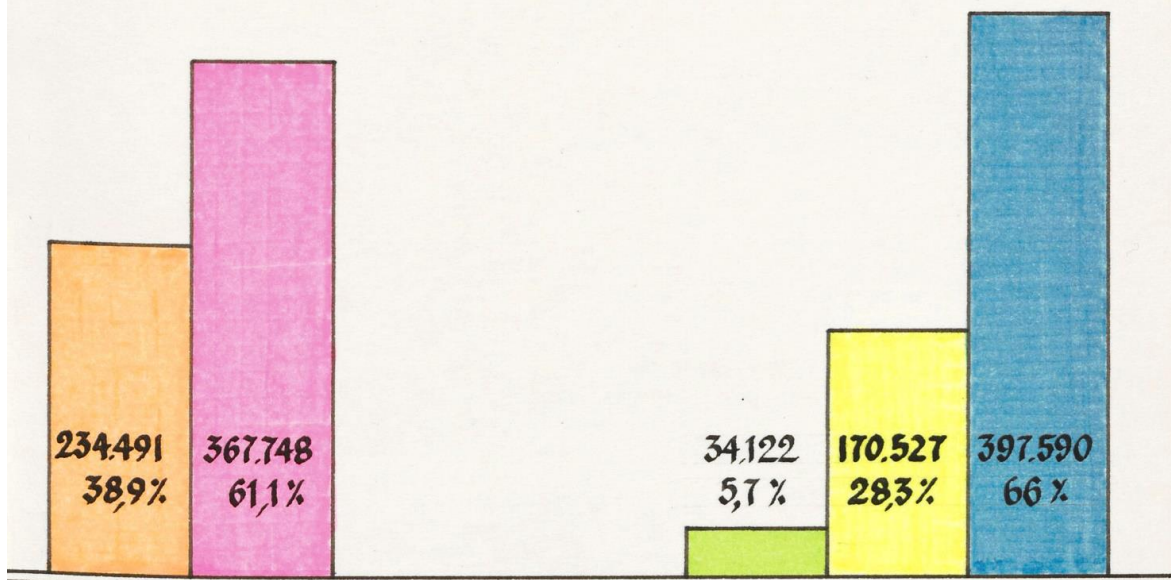
Aptariamaisiais metais, vis didėjant infliacijos procesui, balandžio mėnesį buvo pakelti biudžetinių įstaigų darbuotojų, taip pat ir bibliotekininkų atlyginimai.

Deja, jie niekaip negali pavyti nesustabdomais šuoliais kylančių kainų, ir kultūros darbuotojams vėl tenka beviltiškai trypčioti kone ties skurdo riba. Tačiau kaip gera, kai žmonės galvoja ne tik apie save. Prieš pat šv. Kalėdas VVB Vaikų literatūros skyrius parodė gražią iniciatyvą – surengė rinkliavą. Už surinktuosius pinigus buvo nupirkti vaisių vaikų namų našlaičiams.

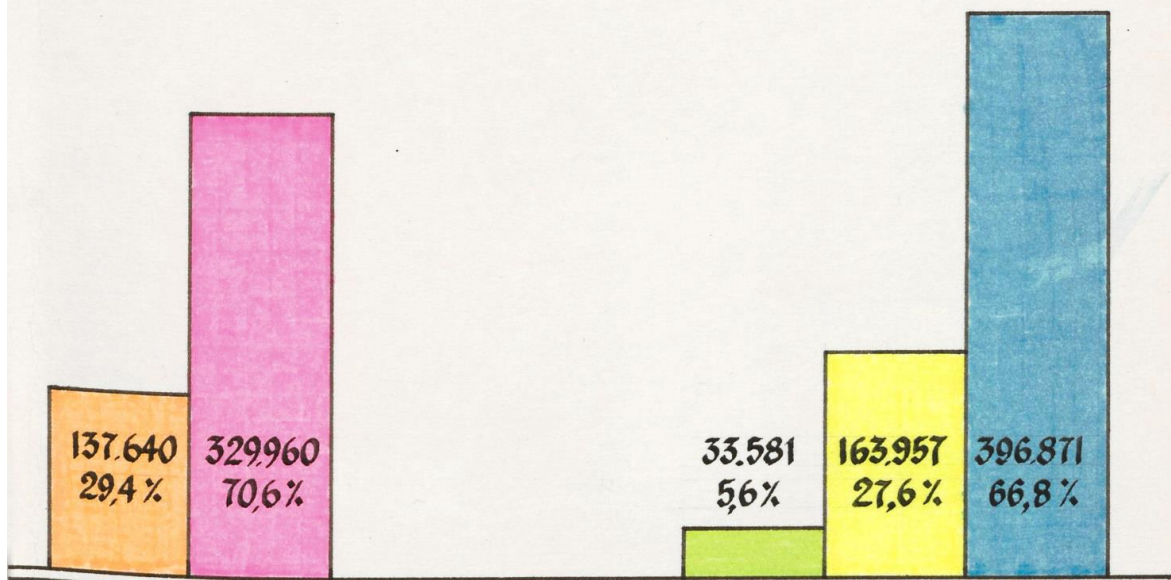
ŠTAI TAIP IR GYVENOME !...

PAGRINDINIAI VVB 1990-1991 RODIKLIAI

Literatūros fondas

1991 m. 602239 egz. Gauta 24946 egz.

1990 m. 467600 egz.

○ GROŽINĖ LIT.

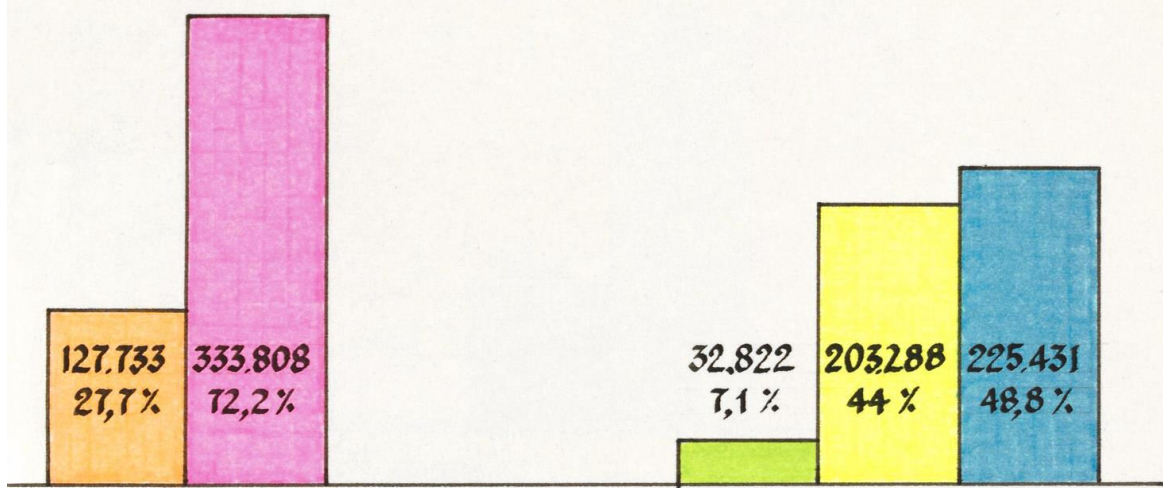
○ ŠAKINĖ LIT.

○ RUSŲ K.

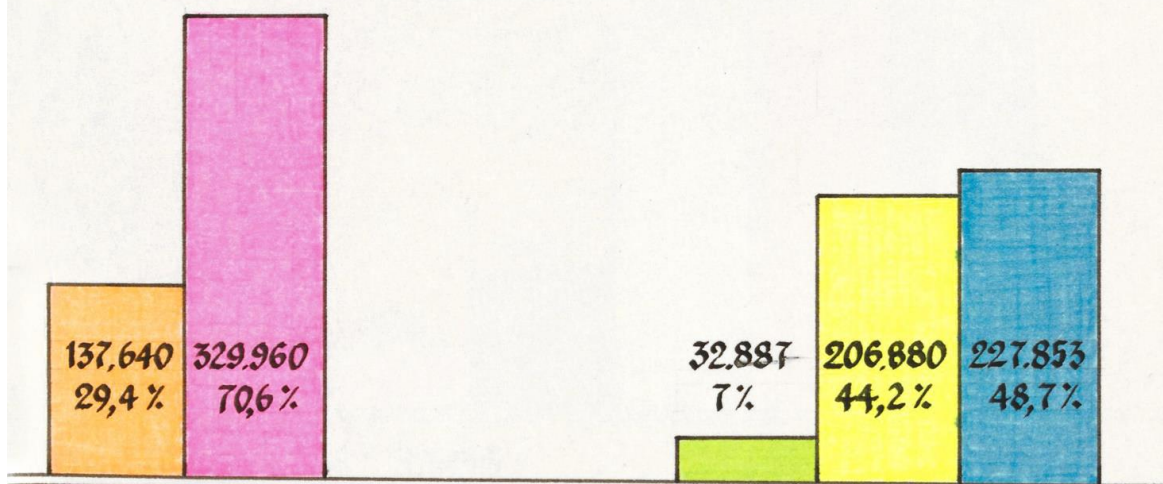
○ LIETUVIŲ K.

○ KT. KALBOMIS

Literatūros išdavimas

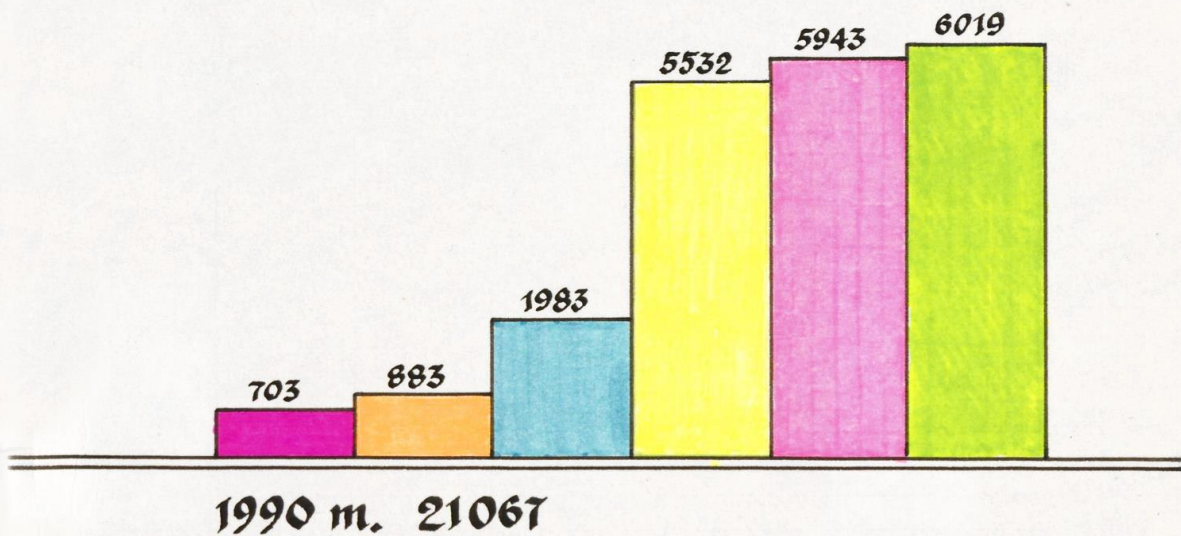
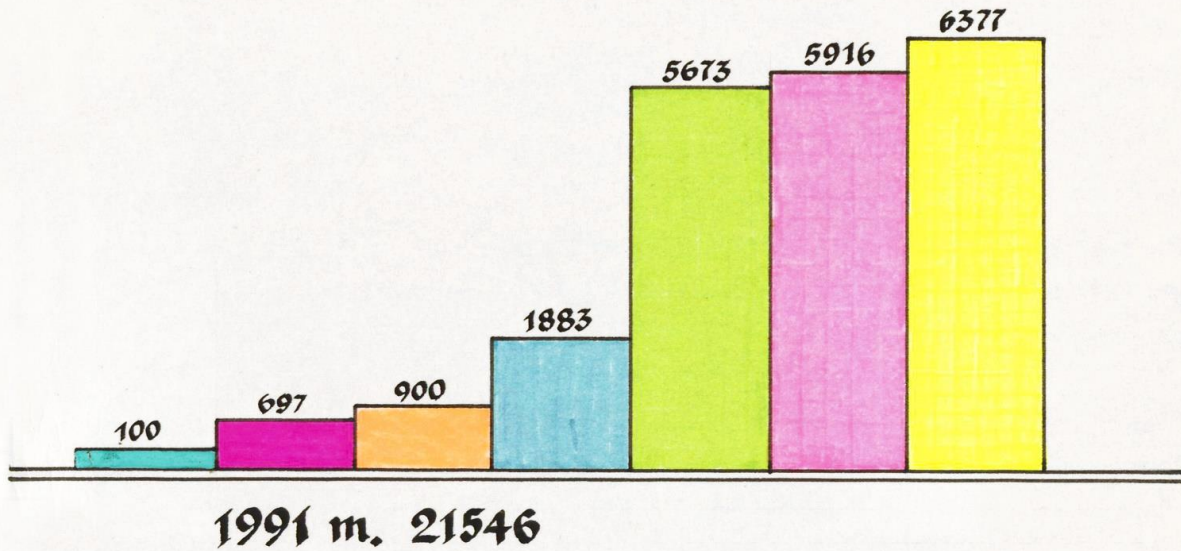

1991 m. 461541 egz.

1990 m. 467600 egz.

Skaitytojų skaičius

● SKAITYKLOS	● BIBLIOGRAFIJOS SK.
● JAUNIMO SK.	● MENO SK.
● ABONEMENTO	● TBA
● VAIKŲ SK.	

VVB GYVENIMO KRONIKA

1990-ieji

S A U S I S

- 10 Kolektyviai ėjome į mitingą "Laisvę Lietuvai" TSRS vadovo Michailo Gorbačiovo atvykimo į Vilnių proga (XII.11)
- 11 dalyvavome sueigoje ta pačia proga Arkikatedros aikštėje. Skambėjo varpai, dauguma atsinešė žvakutes. M. Corbačiovas, deja, neatėjo susitikti su žmonėmis.
- I.27-II.4 budėjome prie saugumo pastato, kad nebūtų išvežami dokumentai
- 31 vyko bibliotekos gautųjų elektros prekių (dulkių siurblių, lygintuvų, kavamalių) dalybos ir loterija
- vasaris
- 8 surengta Kraštotyros valanda. Kalbėjome apie šeimų istorijas. Įdomiai apie savo šeimų likimus papasakojo direktorės pavaduotoja Dalia Stanevičienė, taip pat Zita Tiukšienė. Pamatėme senų nuotraukų, dokumentų
- 22 įvyko bibliotekos Profesionalų klubo susirinkimas. Kalbėta apie VVB veiklos problemas
- 23 įvyko visuotinis gamybinis susirinkimas maždaug 23 žmonės per sanitarinę dieną ėjome į ekskursiją Vilniaus "Raudonosios aušros" [fabriko] stiklo fabrike. Gavome dovanų didelę stiklinę salotinę, kuri buvo atiduota į Metodikos skyrių

[] - V.R.

kovas

kovo-gegužės mėn.

grupė darbuotojų lankė baseiną
Vilniaus sporto manieže

6

VVB veikiančiame Politologijos klube
įvyko A. Degučio paskaita "Liberalizmo
idėja". Apie tai pranešė TV laida „La-
bas rytas“

20

bibliotekoje koridoriuje (II aukšte)
atidaryta Živilės VILČINSKAITĖS
grafikos darbų paroda

30

surengta ekskursija į Arkikatedros
požemius. Dalyvavo 25 žmonėsbalandis

2-3

siuntėme telegramą ir laišką TSRS
vadovui M. Gorbačioviui, reikalaudami
suteikti Nepriklausomybę Lietuvai

18

įvyko bibliotekos sąjūdininkų susirin-
kinas. Aptartas nuostatų projektas,
išrinkta II Sąjūdžio suvažiavimo de-
legatė - Rytė JANAUŠKAITĖnuo balandžio
vidurioTSRS pradėjo Lietuvos ekonominę
B L O K A D A

26

Skaitykloje vyko susitikimas su poete
Violeta PALČINSKAITE. Dalyvavo taip
pat Jaunimo teatro aktoriai S. SIPAITIS
ir L. ŠTRIMAITYTĖ. Labai aktyvūs buvo
vaikai - Vilniaus Salomėjos Nėries ir
35-osios vidurinės m-klos penktokai ir
šeštokai. Renginį suorganizavo biblio-
tekos Vaikų literatūros skyriaus dar-
buotojai

balandžio mėn.

Meno literatūros skyriuje veikė 17-mečio Andriaus BRAZIO paveikslų paroda

gegužė

14

VVB darbuotoja Danutė BLAŽUK susilaukė dvynukių-Julijos ir Justės

18-20

Lietuvos kultūros kongreso delegatėmis buvo ir VVB darbuotojos: dir. L. Pagirienė ir Z. Tiukšienė, svečiais - A. Kazakevičiūtė, E. Skuodytė, M. Rudytė, N. Sisaitė

31

Skaitykloje buvo atidaryta Čekų dailininko Zdeneko BUGANO ekslibrisų paroda (žr. parodos bukletą prieduose)

birželis

7

vyko Knygų tvarkymo skyriaus darbuotojos Dalios BARKAUSKIENĖS, kuri persikėlė gyventi į Kauną, palydėtuvės. Ta proga prie vaišių stalo buvo surengtas humoristinis spektaklis, improvizuotas "Parlamento posėdis". Vaidino: D. Stanevičienė, V. Kalneva, R. Karpienė, A. Purlienė

rugpjūtis

Bibliotekoje buvo atliekami restauraciniai sienų tyrimai. Abonementas ir Jaunimo skyrius kurį laiką neaptarnavo skaitytojų

16

mirė Lietuvos Knygų rūmų direktorius Algimantas LUKOŠIŪNAS, padėjęs redaguoti VVB rengtą literatūros apie Vilnių rodyklę

23

Keli VVB darbuotojai dalyvavo akcijoje "Baltijos kelias", vykusi prie Lazdijų sienos. Visą dieną smarkiai lijo, o vakare prasidėjus iškilėms, prašvito saulė

vieną rugpjūčio sekmadienį įvyko mišios atšventintoje Panerių koplyčioje, kuri keletą metų priklausė VVB ir kurioje buvo laikoma dalis bibliotekos fondo. Deja, kadangi patalpos buvo drėgnos ir neapšildomos, šitie spaudiniai buvo pasmerkti pražūčiai. Net makulatūrai tik dalis jų tiko...

Bibliotekoje lankėsi dvi bibliotekininkės iš Paryžiaus Vandanne municipaliteto bibliotekos - Françoise Chaovat ir Iren Itkin. Vertėja pabuvo Ab darbuotoja O. JURŠENIENĖ. Ji kartu su A. PURLIENE palydėjo viešniams į Kauną

Bibliotekoje skaitė paskaitą Tarptautinės moterų federacijos atstovė Delyje indė Krišna VATAČIARIJA. Ši susitikimą surengė Lietuvos Sąjūdžio moters, motinos, vaiko ir šeimos teisėms ginti komisija

rugsėjis

5

Meno skyriuje atidaryta dailininko Viktoro ŠOČIKO (g. 1959m.) 10 paveikslų paroda

14

7 VVB darbuotojai (M. Batulytė, V. Gudėlevičiūtė, A. Purlienė, E. Skuodytė, M. Šriubšienė, N. Sisaitė, ir J. Beliaš) važiavo į Kryžių kalną. Ekskursijai vadovavo iš tų vietų kilusi Komplektavimo skyriaus darbuotoja M. Šriubšienė. Kryžių kalne padėjome kryželių ir už savo biblioteką. Trumpai stabtelėjome Šiauliuose ir Radviliškyje

maždaug 15 VVB darbuotojų dalyvavo išvykoje į Kauną

Rugsėjo, Spalio ir lapkričio mėnesį Bg, Sk ir Sg buvo atliekami restauraciniai sienų tyrimai. Kurį laiką šie skyriai negalėjo aptarnauti skaitytojų

spalis

- 8 Nacionalinėje M. Mažvydo bibliotekoje buvo atidaryta lenkų vaikų knygos paroda. Jai pasibaigus visos knygos buvo padovanotos VVB. Apie tai pranešė TV "Panorama" ir radijas (90.10.09)
- 27 vyko profsąjungos susirinkimas. Pirmininke išrinkta Ab darbuotoja O. Juršėnienė. Įkurtas "Linksmųjų departamentas", kurio atstovais tapo M. Šriubšienė, A. Purlienė, E. Skuodytė

lapkritis

- 9-10 lenkai pradėjo nuiminėti pastolius nuo restauruoto kairiojo kiemo pastato
- 13 vyko bibliotekos veteranų ir jubiliatų šventė. Pasveikintos: R. Janauskaitė, Z. Jokimaitienė, V. Kalneva, D. Kasiulytė, L. Kirilova, A. Krul, A. Mačiulienė, V. Miliauskienė, D. Stanevičienė, K. Šiaudinienė. Ta proga surengta šmaikšti "Streskonferencija", kurioje, tarp kitko, dalyvavo ir du profesionalūs žurnalistai, "Vilniaus laikraščio" korespondentai R. Kešys ir A. Imbrasas. Kaip paprastai, puikūs buvo bibliotekos "artistai" - V. Gudlevičiūtė (A. Terleckas), R. Karpienė (A. Aukštikalnienė), "žurnalistai" - A. Kazakevičiūtė, D. Slavinskienė, R. Steniulienė, M. Šriubšienė, I. Tubaitė. Į "spaudos atstovų" klausimus turėjo atsakyti šventės "kaltininkai". Ir jiems netrūko išradimų bei humoro. Antrosios spektaklio dalies "De i posse polunoči" pagrindiniai veikėjai buvo jubiliatė D. Stanevičienė ir

Molčanovas-Č.Šileris.Patyrėme puikių
akimirų, o jas įamžino fotografas
Č.Montvila

- 29 surengtos Skaityklos vedėjos Tamaros
Grinkevičienės išleistuvės.Šia proga
atidaryta paroda "Pėdos smėly", kurioje
humoristiškai atspindėti Tamaros mūsų
bibliotekoje praleisti metai.Spalvingą
ekspoziciją tiesiog talentingai pakomen-
tavo Rita Paliukaitė , o pabaigoje jaudin-
ančiai perskaitė eilėraštį "Išeidami pa-
liekame raktus".Asta Kazakevičiūtė dekl-
amavo J.Erlicke eiles.Prisiminimui
T.Grinkevičienei padovanota Lebedytės
akvarelė "Pavasaris", ant popierinių
"pėdų"kiekviena užrašėme save linkėjimus

gruodis

- 12 įvyko gamybinis susirinkimas ryšium su
dviejų skyrių - Skaitytojų aptarnavimo
ir Fondų saugojimo , trumpiau tariant,
Skaityklos ir Saugyklos - s u s i j u n -
g i m u.T.Grinkevičienei, buv.Sk vedėjai,
išėjus į kitą darbą,naujajam skyriui va-
devauti pradėjo vedėja Aldona Staškienė
- 13 per "Kraštotyros valandą"aptartas leidinio
"Kraštotyra" 23 ir 24 tomai.Apžvalgas
parengė K.Šiaudininė ir J.Švenčionienė
- 20 dalyvavome bibliotekos darbuotojos,dirb-
usios ūkie skyriuje,Pašos Borevskajos
(1942-1990.12.17)laidetuvėse
- 21 vyko skyrių vedėjų susirinkimas.Artėjant
Naujesiems metams,direkcija įteikė
visoms po gražiai įrištą dovanėlę,kurioje
buvo šiuo metu kone deficitiniai dalykai-
elektros lemputės,ūkiškas muilas,"Sanitas"

Metai baigėsi gana ilgomis "atostogomis".
Laisvės dienos buvo gruodžio 23-26d., nedir-
bome taip pat gruodžio 29-31.01.1

1991 - ieji

sausis

- 8 ryčium su kainų pakėlimu prie AT rinkosi protestuodami "Jedinstvos" atstovai. Vėliau pakvietus deputatams, atėjo ir žmonės, palai-
kantys Vyriausybę ir AT. Kainos buvo atšauk-
tos. Tą dieną prie Parlamento buvo ir VVB dar-
buotojų
- 9 bibliotekoje surengta Andriaus GIRDZIJAUSKO
paroda "Pynimai ir raštai"
- 10-12 Lietuva budėjo prie AT, RTV komiteto ir kitų
objektų. Dalyvavo ir mūsų bibliotekos žmonės
- 13 Tragiškoji Kruvinoje sekmadienio naktis.
Nukentėjo ir VVB darbuotojos Genutės Vitku-
vienės vyras, Vytautas, dirbantis televizijoje
- 21 Kraštotyros draugijoje žiūrėjome videofilimą
apie sausio 11-13d. įvykius Vilniuje.
Vaikų literatūros skyrius surengė Salomėjos
Nėries vidurinės mokyklos mokinių piešinių
parodą Sausio 13-osies įvykiams atminti
- 22 gautas sveikinimas su Šv. Kalėdomis ir
Naujaisiais metais iš Bialistoko A. Mickev-
ičiaus literatūros draugijos. Pasirašė skyr-
iaus sekretorė Violeta VVejs-MILEWSKA.
Sveikinimas saugomas Bg skyriuje

v̄asaris
9

vyko visuotinė apklausa dėl Lietuvos Nepriklausomybės Rinkiminėse komisijose talkininkavo ir VVB darbuotojai

vasario - kovo mėn.

Meno skyriuje veikė ANTANO KAZLAUSKO tapybos paroda. Įsigyta lentynų ir baldų naujoms patalpoms

kovas

18

paskelinta lentynų besikuriančiai žydų bibliotekai

26

VVB lankėsi grupė bibliotekininkų iš Alma-Atos (Kazachstanas)

Jaunimo (ved. A. Kazakevičiūtė) ir Vaikų literatūros (ved. M. Rudytė) skyriai padovanojo Karaliaučiaus lietuvių bendrijos bibliotekai maždaug 500 lietuviškų knygų

balandis

23

VVB veikiančiame Politologijos klube lankėsi Lietuvos Respublikos AT deputatai akademikas E. VILKAS ir J. TAMULIS. Jie kalbėjo tema "Dabartinė Lietuvos politinė ir ekonominė situacija liberalų požiūriu"

Pradėti kelti bibliotekininkų atlyginimai

gegužė

1

Skelbimas pakvieta bibliotekos lankytojus nusipirkti nurašytų knygų (tai pasenusie turinio ir neskaitoma literatūra). Šio darbo ėmėsi Saugyklos darbuotojos. Per porą pirmųjų dienų buvo parduotos 72 knygos už 33 rub. 02 kop. Reikia pasakyti, kad visos šios knygos buvo be galo pigios

- 1 Vaikų literatūros skyrių ir vėl, kaip 1988-ųjų metų gegužės pradžioje, ištiko ta pati avarija-pratrūkus karšto vandens vamzdžiams, smarkiai užlietas literatūros fondas. Sugadinta 4329 egz. knygų. Skyrius mėnesį neaptarname skaitytojų
- 2 Lietuvos TV filmave nelaimės ištiktą Vaikų literatūros skyrių ir parodė "Panoramoje". Komisija priėmė lenkų restauratorių darbą VVB
- 14 išvyka į Kauną. Tą dieną buvo Romo Kalantos metinės (1972.05.14). Aplankėme jo susideginimo tragiškos žūties vietą Muzikinio teatro sedelyje
- 15 Bibliotekos darbuotojos pradėjo valyti rekonstruotas bibliotekos patalpas
- Jaunimo skyriaus darbuotoja Asta KAZAKEVIČIŪTĖ tapo Jaunimo mokslinės konferencijos laureatė. Jos darbe tema - "Humoristiniai JAV lietuvių žurnalai"

birželis

- 6 išvažiavo dalis VVB dirbusių lenkų restauratorių. Prisiminimui padaryta nuotraukų. Jų ekspozicija buvo parangta skelbimų lentoje
- 12-15 Jurbarko vykusiame Pabaltijės bibliotekininkų seminare dalyvavo ir VVB Metodinio skyriaus ved. Elvyda SKUODYTĖ
- Metodinis skyrius pradėjo realizuoti CB direktorių ir jų pavaduotojų apmokymo programą

"Valdymo teorija ir praktinis problemų sprendimo procesas". Programai realizuoti buvo užplanuota parengti 10 mokymų temų ir 5 dalykiniai žaidimai (Plačiau apie tai žr. 1991 metų/VVB/darbo ataskaita. V., 1992, p. 16-17)

20-23

Rygoje surengtas Pabaltijo bibliotekininkų IV kongresas (pirmą kartą pokario metais). Jame dalyvavo ir Bibliografinio sk. vedėja Zita TIUKŠIENĖ

gegužės-birželio mėn. buvo tvarkomas bibliotekos kiemas, padaryti rakinami vartai, nuo fasado Trakų gatvėje nuimta lenta su B U D I M E X firmos šiame objekte darbų terminais

liepa

15

bibliotekos skaitykloje surengta grafikos darbų ir literatūros paroda, skirta baltarusių poetės Aleizos Paškevič-Cietkos (1876-1916) 115-osioms gimimo metinėms. Ekspoziciją padėjo papildyti Lietuvos baltarusių draugija "Siabryna" o parengė VVB darbuotoja Regina PLAČIENĖ. Parodos atidarymą filmavo TV ir parodė per laidą baltarusių kalba. Apie šį renginį rašė "Tiesoje" žurnalistas V. Kaltenis (žr. bibliografijos rez. Nr. 19)

rugsėjis

Komplektavimo ir Tvarkymo skyrių darbuotojos persikėlė į naujas patalpas

rugsėjo pabaigoje ir spalio mėnesį nuolat vyko talkos. Sė fondas buvo keliamas į naujas patalpas (žr. nuotraukos)

lapkritis

18 Bg persikėlė į buvusias Sg patalpas, išsiplėtė Kr ir TBA užimamas plotas

gruodis

11 VVB filmavo Lietuvos TV, reportažą parengė Vilniaus universitete žurnalistikos specialybės studentės

18 įvyko visuotinis bibliotekos susirinkimas. Kalbėta apie stojimą į profsąjungą ir bibliotekininkų draugiją

prieš šv. Kalėdas Vaikų literatūros skyriaus darbuotojos organizavo rinkliavą ir nupirke vaisių vaikų namų našlaičiams

bibliotekoje lankėsi Austrijos atstovai vyriausybės žinybos kultūros viršinininkas P. Krienas ir Zalcburge federacinės žemės vyriausybės pirm. H. Katschtaleris. Planuojama, kad jie įrengs ir aprūpins literatūra vieną iš VVB skylių

BIBLIOTEKOS DARBUOTOJAI

Švenčiantys darbe jubilieju¹1990 metais

1.	25m.	D.Stanevičienė	dir.pavaduotoja
2.	25m.	K.Šiaudinienė	Bg sk.
3.	15m.	V.Kalneva	Skaityklų sk.
4.	15m.	L.Kirileva	"-----,,
5.	15m.	V.Miliauskienė	Spaud.tvarkymo sk.
6.	10m.	D.Kasiulytė	Skaityklų sk.
7.	10m.	A.Krul-Lukša	Ab

1991 metais²

1.	30m.	G.Usavičiūtė	Spaud.tvarkymo sk.
2.	20m.	M.Šriubšienė	Komplektavime sk.
3.	20m.	A.Švelnytė-Chemlianskaja	Kontrolės sk.
4.	20m.	D.Veniulienė	Komplektavime sk.
5.	15m.	O.Juršėnienė	AB
6.	15m.	M.Rudytė	VLS

¹Plačiau apie darbe veteranų ir jubiliatų sveikinimą 1990m.lapkričio 13dieną, žr.p.13.

² 1991m. švenčiantys jubilieju nebuvo pasveikinti.

Pradėję dirbti VVB1990 metais

1.	Justina Dagytė	Vyr. buhalterė
2.	Valerija Lauruvianec	Abonementas

1991 metais

1.	Rima Čižienė	Skaityklų sk.
2.	Violeta Giegytė	Jaunimo sk.
3.	Rasa Kromkutė	Skaityklų sk.
4.	Dalia Mackevičienė	Kasininkė
5.	Vilma Matukynaitė	VLS
6.	Regina Plačienė	Skaityklų sk.
7.	Lina Rimšaitė	"
8.	Evalda Sakelnikaitė	Meno sk.
9.	Danguolė Subačienė	Spaud. tvarkymo sk.
10.	Vidas Šarkanas	Stalius
11.	Renata Šimaitytė	Skaityklų sk.

Sk darbuotoja Z. TIUKŠIENĖ paskirta Bg vedėja.

Č. ŠILERIS perėjo iš Meno sk. į Sg.

Išėjė iš VVB1990 metais

1.	D. Barkauskienė
2.	T. Grinkevičienė
3.	V. Gudolevičiūtė
4.	L. Šeremet

1 9 9 1 metais

1. B.Gaidys
2. I.Orintaitė
3. R.Šimaitytė

B i b l i o t e k i n i n k a i - j u b i l i a t a i

1 9 9 0 metais

1.	55m.	R.Janauskaitė
2.	50m.	Z.Jekimaitienė
3.	50m.	A.Mačiulienė
4.	50m.	D.Stanevičienė

In memoriam

1990m. gruodžio 17d. mirė sandėlio vedėja Praskovja BAROVSKAJA (gim. 1942m.), dirbusi VVB nuo 1989 metų.

BIBLIOTEKOS MICKEVIČIANA

Literatūra VVB mickevičianos fondą per porą aptariamųjų metų papildė 5 leidiniai įvairiems kalbėmis.

Iš poeto kūrybos išgyta tik viena, 1990 metais Maskveje išleista rinktinė "G r a ž i n a". Stichotveronija i poemy" iš serijos "Škelnaja biblioteka". Knygoje yra platekas įvadinis B. Stachejeve straipsnis, kūrinių komentarai. Pateikiama įvairių laikotarpių. A. Mickevičiaus poezijos, išverstos A. Puškino, M. Lermontovo, A. Feto, I. Bunino, V. Leviko, A. Tarkevskio ir daugelio kitų žymiųjų rusų poetų bei vertėjų.

Biblioteka išgijo taip pat iki šiol neturėtą M. G u s t a i č i o prieškaris metais (1927) Kaune išleista nediduką, 16 puslapių darbėlį "A d o m o M i c k e v i č i a u s P o n a s T a d a s: E t i u d a s".

Ypač nerisi paminėti 1991-aisiais metais per labdarą gautą išleivijoje gyvenančio F r a n e D o m. G i r d ž i a u s trijų esė rinkinį "T o s pačios m e t i n e s s ū n ū s: Kristijonas-Antanėlis-Adomas.-Chicago: Pedagoginis Lituanistikos institutas, 1981. Tai jau antrasis, pataisytas ir papildytas šios knygos leidimas, išėjęs nedideliu 600 egz. tiražu. Pirmasis esė "Vyriausias" skirtas Kr. Denelaičiui, antrasis "Jaunesnysis"- poetui Strazdui, o trečiasis, didžiausios apimties, pavadintas "Jauniausias", pasakoja apie Adomą Mickevičių. Tai beletrizuota, nepaprastai gyvai ir vaizdingai parašyta poeto biografija. "Ekspresyvus Pr. D. Girdžiaus žodis ne ramiai plaukiantis, bet lyg žiežirbemis trykštantis, patetiškai pakilus ir čia pat kone vulgariai natūralistiškas", - rašė dr. J. Girnius, recenzuodamas šį veikalą. "Padedame knygą su stipriai virpančiu džiugesiu jausmu" (J. Gliuda). Iš tiesų, taikliai pasakyta apie šį veikalą.

Turbūt nieko nuostabaus, kad našiausiai mickevičianos baruose darbuojasi lenkų literatūrologai ir literatai. Aptariamaisiais metais VVB fondą praturtino K. ONRADO GURSKIO /GÓRSKI/ monografija "A d a m M i c k i e w i c z". - W - w a a, 1989. Tai poeto kūrybos ištakas, temas bei literatūrinės ypatybės nagrinėjantis darbas, kuriame gausu idomių iliustracijų.

Labai džiugu, kad VVB skaitytojams yra prieinama ir 1990m. Varšuvoje išleista *D i e n i z i j e s V a v ž y k e - v s k e s - V e r c i e c h e v e s* /Dienizija Wawrzykow ska- Wierciechova/ studija "A d a m i M a r y l a". Autorės dėmesio centre-tekstas regis, nedidelis, tačiau be galo reikšmingas poeto gyvenimo epizodas, kaip meilė Marijai Vereščia- kaitėi. Plačiau rašoma apie jų penkerius metus (1819-1824) trukusį bendravimą bei tesniaus, jau tik per didžiulį ats- tumą tebegyvenusius ryšius. Daugiau kaip pusė knygos skirta mažai pažįstamiems Marilės, jos šeimos bei artimųjų likimams. Kūrybinga autorė gerai praskleidžia genialaus poeto įkvėpėjos legendos paslaptį.

 T e m i n ė A. Mickevičiaus k a r t e t e k a
papildyta 99 naujais aprašais.

VVB BIBLIOGRAFIJA

1990 - ieji

1. Asmenys, prisidėję prie Vilniaus senamiesčio žalojimo nuo 1944 metų iki mūsų dienų //Vilniaus sąjūdis.-1990.-Nr.5.-P.4:ilustr.
Minimas ir VVB rekonstrukcijos projekte autorius architektas E.Gūzas.
 2. Ėaltušis J. Keturi keturių bibliotekų dešimtmečiai//Bibliotekų darbas.-1990.-Nr.10.-2virš.p.
 3. Jaunimo organizacijos Lietuvoje //Bibliotekų darbas.-1990.-Nr.5.-P.4-6.
Minima ir jaunimo mėgstama VVB, p.4.
 4. Jucys A. Kultūros kūrėjų ragamos kejai netinka: Kodėl tęsiasi/Vilniaus/senamiesčio dramos spektaklis? //Statyba ir architektūra.-1990.-Nr.4.-P.26:diagr.
Minima ir A.Mickevičiaus b-ka.
 5. Jucys G. Senamiestis - paveldo dalis //Atgimimas.-1990.-Nr.13.-P.9.
Minimi ir pažeidimai rekonstruojant VVB pastatą Trakų 10.
-

*

1

6. Karmazaitė R. Politika evangelijos šviesoje
//Lietuvos rytas.-1990.-sausis 14.
Žinutė apie evangelikus-krikščionis.
Minimas ir renginys VVB.
7. Knyga istorijoje ir kultūroje: /Iš pokalbio
redakcijoje prie apskritejo stale/
//Bibliotekų darbas.-1990.-Nr.12.-P.1-8:
portr.-P a s i s a k y m a i: V.Žukas,
D.Kaunas, I.Lukšaitė, A.Krasnevas, A.Matekū-
naitė, A.Kazakevičiūtė (VVB jaunimo sk.vedėja).
8. Kokia Vilniaus viešosios A.Mickevičiaus
bibliotekos ateitis?: Trys atsakymai
į "B.d." klausimą // Bibliotekų darbas.-
1990.-Nr.1.-P.5-7.-Aut.: Z.Grigešaitis,
L.Pagirienė, M.Martinaitis.
9. Markevičienė J. Vilniaus senamiesčio degeneravimas
//Atgimimas.-1990.-Nr.12.-P.12-13.
Paminėta ir VVB,
"...jau kelinti metai KŪPI projektuose nepaisoma
elementariausių paminklo saugos reikalavimų
(A.Mickevičiaus ^{b-kos} ir kt.) rekonstrukcijos", P.12.
10. Misiulis E. Nesu pesimistas, bet...
//Bibliotekų darbas.-1990.-Nr.2.-P.10.
LTSR Kultūros m-jos statybos kultūros paminklų
aps.restauravimo v-bes virš.pavad.E.Misiulis
atsiliepiamas į "B.d." klausimą "Kokia Vilniaus
viešosios A.Mickevičiaus bibliotekos ateitis?"
11. Sisaitė N. Kokia turėtų būti teisinga valstybė?
//Lietuvos rytas.-1990.-vasaris 6.
Žinutė apie susitikimą su A.Juozaičiu VVB
veikiančiame Politologijos klube.

* Žvaigždutėmis pažymėtų straipsnių iškarpos
pateikiamos I metraščio egzemplioriuje.

12. Sisaitė N. Nuo politikavimo prie
pelitelegijos//Bibliotekų darbas.-
1990.-Nr.5.-P.8:ilustr.

Apie VVB Pelitelegijos klubą,
veikiantį nuo 1989m.pradžios.

13. Šiaudinytė D. Neleisk, kad liptų
ant galvos//Vakarinės naujienos.-
1990.-Spalis 15.

Apie blogą Vilniaus b-ky padėtį.
Minimas ir karšto vandens "potvynis",
pratrūkus vamzdžiams VVB vaikų lit-
eraturės skyriuje.

14. Žukas V. /Laiške redakcijai siūloma ir
A.Mickevičiaus b-kes darbuotojams pri-
sidėti prie Vilnijs kultūros muziejaus
ikūrimo Šlapelių name (Pilies g.40)/
//Literatūra ir menas.-1990.-Gruodžio 15.-
P.13.

*

15. Lepieszka P. Czy wvyjadą od nas polscy
restauratorzy?//Kurier wvileński.-
1990.-12 wvrześnia.

Pasikalbėjimas su Vilniaus sena-
miesčio restauravimo v-bes virš.
P.Lepeszka.Minima ir VVB rekonstrukcija.

*

16. Lepieszka P. Drugie życie średniowiecznych
murów//Kurier wvileński.-1990.-10
lutego.

Apie lenkų BUDIMEX firmos res-
tauratorių darbą Vilniaus senamiestyje.
Minima ir VVB.

*

17. "Prapenujemy r6vvniež edvviedzi6"...
//Kurier vvile6ski.-1990.-12 paždziernika.

Žinut6 apie Nacionalin6je M.Mažvydo
b-keje veikian6i6 lenkų leidykles
"Nasza Ksi6garnia"vaikų literatūres
parod6, kuries ekspozitai buvo pado-
vanoti VVB.

1991 - ieji

18. Lietuvių ekslibrisas: /Albumas/.-V.:Vaga,1991.
P.201 - Algimantas Švažas.3.Vilniaus
viešoji Adomo Mickevičiaus varde biblio-
teka,1966.P₁,39x67.

19. Kaltenis V. Žedžie nenulenkdama:
Baltarusių poetės Cietkos gimimo
115-osiems metinėms//Tiesa.-1991.-
Liepos 16.- P.2:ilustr.

Rašoma apie ta prog6 VVB
surengt6 parod6.

20. Kazakevičiūtė A. (VVB) "Dilgėlės":JAV lietuvių
satyros leidinys/1906-1915/
//Tarp knygų.-1991.-Nr.8.-P.19-21:
ilustr.-Bibliogr.:17pez.

VVB Jaunimo sk.darbuotojės
straipsnis.

21. Kazakevičiūtė A. (VVB) "Margutis">//Tarp knygų.-
1991.-Nr.11.-P.18-20:portr.

VVB Jaunimo sk.darbuotojės
straipsnis apie JAV lietuvių
humoristinį leidinį.

22. Sisaitė N. (VVB) Bibliografė//Tarp knygų.-
1991.-Nr.9.-P.34.

Apie VVB darbuotoją
M.Batulytę-Džiaugienę.

23. Skliutauskas J. Kas įrašyta širdy//Skliutauskas
J.Iš ramybės ir nerimo:Dek.proza.-
V.,1991.-P.23-33.

Apie vertėją iš armėnų kalbos,
VVB darbuotoją Rytę Janauskaitę.

24. Skvedytė A. (VVB).Iš kur ta migla?
//Tarp knygų.-1991.-Nr.3.-P.5.

VVB Metodikos sk.ved.A.Skvedytės
straipsnis apie metodinę veiklą kaip
apie vieną iš valdyme funkcijos
elementų.

25. Stanevičienė D. (VVB) Politinis disputas:
/Apie susitikimą su Lietuvos liberalų
sąjungos pirm.V.Radžvilu Vilniaus
viešojeje A.Mickevičiaus b-koje veik-
iančiame politologijos klube/.
//Tarp knygų.-1991.-Nr.4.-P.36.

26. Stanevičienė D. (VVB) Prešvaistės pilkoje
kasdienybėje:Vilniaus viešajai
A.Mickevičiaus bibliotekai - 40.
//Tarp knygų.-1991.-Nr.1.-P.5-6:
ilustr.

27. Stanevičienė D. (VVB). Vėl atvynis
//Tarp knygų.-1991.-Nr.6.-P.34-35.

Apie avariją VVB Vaikų literatūros
skyriuje pratrūkus karšto vandens
vamzdžiams(1991m.gegužės ld.)

28. Vilniaus Adomo Mickevičiaus viešesios bibliotekos skaitykloje parengta Čikagoje gyvenančio lietuvių rašytojo Anatolijaus Kairio knygų, padovanotų šiai bibliotekai, paroda "Mylėkime laisvę ir knygą".
// Lietuvos aidas.-1991.-Gegužės 14.-P.5:ilustr.

Č.Mentvilės muetrukoje knygų ekspozicija ("Knygos - devanos").

29. Žaltauskaitė I. Jaunimo mokslinė konferencija /vykusi gegužės mėn.Nacionalinėje M.Mažvyde b-koje/.
// Tarp knygų.-1991.-Nr.6.-P.33.

Minimas ir VVB darbuotojos A.Kazakevičiūtės skaitytas pranešimas.

30. Žaltauskaitė I. Mažasis LILAEŠT'as
//Tarp knygų.-1991.-Nr.12.-P.34.

Apie Baltijos valstybių jaunųjų specialistų mokslinę konferenciją, vykusią Lietuvos nacionalinėje M.Mažvyde b-koje 1991m.lapkričio 12-13d.Minimas ir VVB darbuotojos A.Kazakevičiūtės skaitytas pranešimas apie JAV lietuvių satyrinius žurnalus.

31. * Jotkaičio H. Poštevniczna radešč z biblioteki.
// Kurier vvilenski.-1991.-10 sierpnia:il.

Apie VVB patalpų rekonstrukcijos problemas.

- *
32. Jetkiatko H. VVspaniatomyšlne ppopozycje
"Budimexu": Zabytkom na edsiecz.
//Kurier vvileński.-1991.-5 lutege:il.

Apie lenkų restauravimo firmos
darbą Vilniaus senamiestyje.
Minima ir VVB pastato rekonstrukcija.

33. Gudaitis V. Strasti po bibliotekę.
//Seglasie.-1991.-7 dekabria.-S.4.

Beseda s zav.OTD.M-va kultūri i
obrazovanija Litvy V.Gudaitisom.Besedu vėla
T.V.

Minima ir VVB.

APIE JAUNIMO MOKSLINĘ KONFERENCIJĄ

(ne rimtai ir ne kukliai^{*})

Gegužės 15-esias rytas buvo nemalonus-lije...Teko atsisakyti sumanyme šviesiai pavasariškai apsirengti. O tai nežadėjo nieko gero (kaip vėliau pasirodė - taip ir buvo...).Ši kartą konferencija vyko didžiojoje konferencijų salėje - jaunimui visi keliai atviri! Negaliu tvirtinti, jog jaučiausi tvirtai.Vakare perskaičiau savo kūrinį ir nusprendžiau, kad nieko gero nebus, nieko naujo neišradau, net dviračio, spragų daug ir iš viso... Koks velnias nešė mane į tą galerą? (atleiskite už neparlamentinius išsireiškimus).Deja, trauktis nebuvo kur.Buvau teje galeroje kartu su kolegomis iš kitų viešųjų bibliotekų, kas tiesą sakant džiugino, nes pirmojeje jaunimo mokslinėje konferencijojeje 1988 metais tarp respublikonų (gal ir negražu taip vadinti, juk dabar ne respublikinė, o nacionalinė biblioteka, bet įprotis labai stiprus) buvau viena ir nebuvo drašu.

Buve numatyti 7 pranešimai, mane įrašytas paskutinis.Nei ramiai kitų klausytis, o ir komisija, ar ištvers. Ach, tiesa, komisija-gerb.Bulavas, gerb.Košinskienė, gerb. Vėlavičienė, solidu, vienu žodžiu.Tad ir elgtis priderėjo solidžiai.Ką aš ir stengiausi daryti-visų pirma, bandžiau kuo atidžiau klausytis kitų praelegančių.Ypač mane domino pranešimas "Lietuvių emigrantės spaudos atsispindėjime einamejoje bibliografijojeje problemos"(R.Būdvydytė)bei N.Bliūdžiuvienės "Vadove ir pavaldinių tarpusavio santykių psichologiniai aspektai".Deja, ar informacijos buvo per daug, ar baimės, bet kitų pranešimų aš klausiausi ne itin atidžiai.Galų gale atėjo laikas ir man tarti žodį. Taip stengiausi solidžiai atrodyti, kad net atsistojusi prie tribūnos, įsikibau į ją ir vos nenuverčiau.

Tiesa, pamačiusi, jog kolegės ir komisija dar turi jėgų manęs klausytis, susikaučiau ir užsikirtau tik du kartus...Po pranešimo gavau keletą klausimėlių, į kurias, laimei, sugebėjau atsakyti.

* Rimtai ir kukliai žr.:Tarp knygų.-1991.-Nr.6.-P.33.

Politika evangelijos šviesoje

40 metų mūsų krašte buvo persekiojami „sektantai“, „atskalūnai“, tyliai kentėję ir vis dėlto neišdavę savo įsitikinimų. — Dabar mums lengviau, — sako evangelikų — krikščionių bendruomenės dvasininkas Ivaras Škulis. — Laisvai važinėjam po kalėjimus, kolonijas. Matau, kad žmonėms reikia dvasios balso kaip duonos. Net kalėjime, kur susirinkę po kelis kartus teisti recidyvistai, mūsų klauso. Ir po to meldžiasi. O šiandien atėjome į A. Mickevičiaus biblioteką, nes visiems mums rūpi, kaip sudvasinti politiką.

Politikams rūpi ne tik kasdien keičianti rūbą politika, bet ir amžini būties ir gyvenimo klausimai. Į juos bandė atsakyti bendruomenės broliai.

„Nenoriu girti Gorbačiovo. Tai yra Aukščiausiojo valia, kad Dievas ateina pas mus.“

„Tose šalyse, kur gyvuoja krikščionybė, žmonės visai kitaip gyvena. Buvome šią vasarą Švedijoje ir pamatėm, kad mus ir pasaulį skiria didelė praraja.“

Evangelikų — krikščionių bendruomenė paliko bibliotekoje krikščioniškų knygų.

Rasa KARMAZAITĖ

Lietuvos rytas.-1990.-Sausio 14

* Proponujemy również odwiedzić bibliotekę im. M. Mażwydasa i obejrzeć dorobek „Naszej Księgarni“ specjalizującej się w wydawaniu literatury dziecięcej. Polska oficyna przedstawiła tu około 300 pozycji.

Kurier Wilenski.-1990.-12 pazdz.

Kokia turėtų būti teisinga valstybė?

Politikos verpetas dabar įtraukęs jauną ir seną. Profesionalūs pokalbiai bei diskusijos įvairiomis visuomeninio gyvenimo temomis vyksta Politologijos klube, jau metus veikiančiame Vilniaus viešojoje A. Mickevičiaus bibliotekoje. Klubo svečiai — įvairių visuomeninių judėjimų bei partijų atstovai. Čia lankėsi K. Motieka, G. Iešmantas, D. Kirvelis, S.

Stačiokas, A. Terleckas. Klausytojai visada būna aktyvūs, todėl diskusijos užsitęsia iki vidurnakčio.

Vasario 6 d. 18.30 val. klubas vėl kviečia į pokalbį „Apie teisingą valstybę“. Pranešėjas — filosofas, LPS Seimo Tarybos narys A. Juozaitis.

Nijolė SISAITĖ

Lietuvos rytas.-1990.-Vasario 6

Wywiad aktualny

Czy wyjadą od nas polscy restauratorzy?

19 grudnia 1985 r. w Wileńskiej Radzie Miejskiej podpisano kontrakt o rozpoczęciu w stolicy Litwy serii prac konserwatorskich na Starówce. Zgodnie z tym porozumieniem gospodarze już w marcu przygotowali restauratorom PKZ mieszkania, inne pomieszczenia bytowe, front robót przy pierwszym obiekcie (dom przy dawnej ul. Gorkiego 71), opracowali wspólny harmonogram.

A już 30 kwietnia na łamach ówczesnego „Czerwonego Sztandaru” ukazał się zestaw rozpoczynający się od słów: „Na teren wileńskiego klasztoru Bazyliańców weszły pierwsze ekipy polskich konserwatorów. Na ten kontrakt PKZ zasłużyły sobie dobrą pracą w Łotwie, Estonii, Poczdamie, Zamku Królewskim, Egipcie, Phnom Pehn...”.

I jeszcze jedna data: 12 grudnia tegoż roku. Zjednoczenie „Sojuzwnieszstroj” podpisało z polską firmą „Budimex” kontrakt na restaurację i rekonstrukcję gmachu Filharmonii Narodowej.

To już historia. Datująca się co prawda niedużym odcinkiem czasu — niespełna pięcioleciem. Ale gdy się spaceruje ulicami miasta, na każdym kroku widać ślady bytności polskich specjalistów — jedne obiekty oddane zostały do użytku, w niektórych prace w toku.

Nie zawsze polskim restauratorom wiodło się dobrze w naszym mieście. Wystarczy wspomnieć odnawianą Bibliotekę im. A. Mickiewicza — ileż niepotrzebnych zarzutów padło pod ich adresem od pikietującej garstki „miłośników” miasta, oskarżających Polaków, że jakoby niszczą ten obiekt. A chodziło o to, dziś litewscy specjaliści to potwierdzają, że dwóch naszych architektów spierało się o swe racje przedstawiając własne projekty. Oni „walczyli”, restauratorzy — cierpieli.

Obecnie znów zaistniała niepewność: czy będzie kontrakt finansowany i prolongowany na rok przyszły. Dotychczas robiło to ogólnozwiązkowe zjednoczenie. Jak będzie teraz, gdy republika ogłosiła niepodległość? Sama nie może wyasygnować takiej sumy. Jest po prostu na to za biedna. Trzeba więc prosić pomocy, bo inaczej jaki los oczekuje odnawiane obiekty? A jeżeli takowej się nie otrzyma? Czy oznaczać to będzie, że naprawdę będą musieli wyjechać od nas polscy restauratorzy? Są też głosy nawołujące, iż obejździemy się bez ich pomocy.

Sami odnowimy swój gród. Z takimi oto myślami zwracam się do naczelnika Zarządu Restauracji Starówki Wileńskiej Petrasa LEPIESZKI.

— Takie opinie nie tylko są mylne, ale po prostu krzywdzące w stosunku do ludzi, którzy u nas pracują. W ogóle nie może być mowy o tym, że sami zdołamy uratować Starówkę. Potrzebna nam jest pomoc polskich restauratorów jak chleb, woda i to nie tylko w ciągu roku, czy też pięciolatki, ale minimum lat siedemdziesięciu. Starówka Wileńska zajmuje obszar 255 ha, gdzie rozlokowanych jest 1200 obiektów o ogólnej powierzchni około 1 mln m². Laicy myślą — przyszedłeś, zrobiłeś remont i spokojna głowa. Ale jest to zdanie ignorantów, bo proces renowacji powinien być stały. Jeżeli więc naprawdę kochamy Starówkę, jak to często głośno mówimy, pamiętajmy więc o tym.

Przygotowaliśmy całą dokumentację i sądzimy, że rząd ZSRR pójdzie nam na rękę, to znaczy nie przerwie kontraktu z polskimi restauratorami, świątyni specjalistami, mającymi ogromne doświadczenie pracy za granicą. Doskonale się z nimi pracuje. Na dzień dzisiejszy tylko 25 proc. obiektów Starówki zostało odnowionych. Wśród nich jest siedziba konsulatu, galeria „Arka”, Dom Nauczyciela. Obecnie polscy restauratorzy odnawiają Dom Kultury Łącznościowców (ul. Świętojańska 3), który ma być oddany do użytku w roku następnym. Wtedy też gotowa będzie przechowalnia książek biblioteki im. A. Mickiewicza. Szeroko zakrojone prace (zastrudnionych jest około 100 specjalistów) trwają przy rekonstrukcji Filharmonii. Prace renowacyjne przebiegają w kościele św. Katarzyny, w budynku przy ul. Wileńskiej 41 — rozlokuje się tu Muzeum Teatru i Muzyki, w domu przy ul. Wileńskiej 31/1. Ten ostatni ma bardzo bogate, interesujące wnętrza i sądzę, że powinien być oddany dla potrzeb instytucji kulturalnych miasta.

To kilka z wymienionych obiektów. Rozejrzyjcie się dookoła. Ile gmachów oczekuje na przyście restauratorów. I dlatego sądzę, że musimy uczynić wszystko, by ratować Starówkę, a tego bez pomocy sąsiadów nie da się zrobić. Powinien to uzmysłowić każdy.

Rozmawiała
Helena GŁADKOWSKA

Pogoda dla BUDIMEXU i PKZ poprawia się

Drugie życie średniowiecznych murów

Od ponad trzech lat wilmianie przyzwyczaili się już do tego, że setki specjalistów z Polski pomagają w restauracji zabytków historii i architektury, z których słynie nasza prastara stolica litewska. Trzeba otwarcie powiedzieć, że mimo naszych sentymentów do przeszłości narodowej i dziedzictwa kulturalnego, Starówka wileńska w latach stagnacji była poważnie zaniedbana. Na te cele przeznaczano znikome fundusze, odczuwał się brak siły roboczej, specjalistów, materiałów budowlanych i wykończemlowych. I oto podpisano pierwszą umowę litewsko - polską.

Robotnicy polscy z firm PKZ i Budimex od pierwszych dni przystąpili do pozytywnej i efektywnej pracy i w znacznym stopniu zbliżyli naszą stolicę do wymarzonego celu — całkowitej restauracji i uporządkowania zabytków historycznych, przekazania ich naszym potomkom jako symbol kultury i państwo-

wości naszych przodków, godny niezależnej republiki.

O realności tego marzenia świadczą niesłychany poprzek konserwatorskich. W 1989 r. wykonano roboty za ponad 10 mln rubli. Zawarto umowy na łączną kwotę przeszło 47 mln rubli — wykonano za 29 mln rb. W roku ubiegłym polscy budowla- ni zakończyli wnętrze części gmachu pałacu Chodkiewiczów przy ul. Wielkiej (Dziłojii) 4 i odrestaurowali blok pałacu znanego działacza państwowego Wielkiego Księstwa Litewskiego Radziwiłła Czarnego przy zaułku Dobroczyнным (Labdaritu) 3.

Znaczne prace wykonano przy ul. Świętojańskiej 3, w kościele św. Katarzyny, przy ul. Wileńskiej 31 i 41, Wróblewskiego 3, Filharmonii Narodowej i bibliotece Adama Mickiewicza przy ul. Troickiej 10.

Jakość robót jest bardzo wysoka i nic w tym dziwnego. Fir-

my polskie skierowały do Wileńska swoich najlepszych fachowców. Władze miejskie stworzyły im całkiem zadowalające warunki.

W charakterze kierownika zarządu, pełniącego funkcję inżyniera prac wykonywanych przez specjalistów polskich, niedawno byłem w Polsce i z kierownictwem przedsiębiorstw PKZ i Budimex zasadniczo uzgodniłem dalsze perspektywy rozszerzenia stosunków komercyjnych, zawarcie dodatkowych kontraktów na nowe prace.

Przewiduje się restaurację zespołu budynków kina „Spalis” przy ul. Wielkiej i kościoła św. Krzyża z Klasztorem Bonifratrów przy pl. Daukantasa, dalszą restaurację Pałacu Chodkiewiczów, gdzie zamierza się umieścić muzeum sztuki, rekonstrukcję oraz znaczący rozbudowę hotelu „Gintaras”.

Teraz pracuje u nas około 500 specjalistów polskich, przygotowuje się do przyjęcia dodatkowo

jeszcze 150—200 robotników.

Kilku słów o ogólnej atmosferze, jaka otacza specjalistów polskich w naszym mieście. Oczywiście, ogromna większość mieszkańców stolicy obiektywnie i szczerze ocenia rolę i znaczenie specjalistów polskich dla restauracji Starówki. Zdarzają się jednak poszczególne publikacje w prasie i telewizji innego rodzaju, pikietki, nieprzemysłowane plakaty. Na szczęście, stopniowo przechodzą do przeszłości i teraz panują trzeźwiejsze poglądy, o czym świadczą, na przykład, obiektywna korespondencja w gazecie „Respublika” (nr 17).

Niemniej, dotychczas spotykamy się z wielkimi problemami. Ciągłe trwa ingerowanie do procesu robót ze strony poszczególnych architektów, historyków i pracowników kultury zarządzających wnoszenia zmian do rozwiązań architektonicznych obiektów, do ich przeznaczenia. Zgłaszane im propozycje szeroko dyskutowuje się w prasie, wywołuje to

straty czasu, wprowadza zamęt. Szczególnie szeroko dyskutuje się rozwiązanie architektoniczne rekonstrukcji budynku biblioteki Adama Mickiewicza, przeznaczenia restaurowanego pałacu Chodkiewiczów, projektu dobudowy nowej sali Filharmonii Narodowej. To wszystko powoduje znaczne trudności w realizacji podpisanych już umów z firmą Budimex. Specjaliści polscy także czują się nie pewnie. Powstała nawet kwestia przerwania prac na poszczególnych obiektach, np. biblioteki A. Mickiewicza.

Czy nie warto zaprzestać jałowych dyskusji w okresie zaawansowanych robót? Czas jest niebezpieczny dla starych budynków. Stracić go, to znaczy obniżyć tempo robót, a na Starówce jest ich jeszcze co najmniej kilka.

Pragnę na łamach gazety, którą czytają specjaliści polscy, podziękować zespołom firm PKZ i Budimex za ich wkład do uratowania bezcennych zabytków architektury naszej Starówki.

Petras LEPESZKA,
naczelnik Wileńskiego
Zarządu Restauracji miast

Wspaniałomyślne propozycje „Budimexu“

Zabytkom na odsiecz

Pracownicy poznaje się w... Nie na czasie zapewne... przypomnienie dawnych... nionych niczym wypa... tycznych litewskich wy... w prasowych pod adre... polskich przedsiębiorstw... restoratorskich pracujących... Ich kilkuletni pobyt... widać dziś widoczny... w postaci szeregu... onych obiektów o nie... nych wartościach kultu... architektonicznych, o... m specyficznym pięknie... ncu ubiegłego roku do... iśmy się, że „Sojuzwnie... port“ nie będzie już... wał prac rewaloryzacyj... w Wilnie. Z kolei stolicę... ze względów zrozu... na razie nie stac na... pokażne inwestycje, cho... nasi specjaliści w pełni... ją (i wysoko oceniają)... Polacy zrobili w mieście... czy przypomnieć, że w... 1988—1990 wykonali oni... przy dwunastu najważ... ch budynkach zabytko... Starówki Wileńskiej, co... ło prawie połowę reali... ch w tym czasie w Wil... bógów restauratorskich i... watorskich.

Nie firmy miały również... następne plany ambitne... alowe. Jak już zazna... powyżej, ze względów... nych i gospodarczych... ną one być realizowane... łaśnie sprawdziło się... wie o przyjaciółach i... rony obu pracujących w... firm — PKZ i „Budime... poczęły się pilnie poszu-

kiwania sposobu, jeśli nie na dalsze działania rewaloryzacyjne zabytków, to przynajmniej na wykończenie tych obiektów, które są realizowane. Bynajmniej nie dlatego, że Polacy nie mieliby co robić gdzie indziej. Na specjalistów tej miary czekają chętnie inne kraje. Po prostu Wilno darzą szczególnym sentymentem.

Co więc konkretnie poczyniono? Pobieźmie informowaliśmy niedawno o planach PKZ, dziś natomiast o innej polskiej firmie — CHZB „Budimex“. Otóż ostatnio bawił w Wilnie jej dyrektor naczelny Grzegorz Tuderek. Przybył z piękną i cenną misją: rozważenia możliwości niedopuszczenia do całkowitego przerwania realizowanych w Wilnie prac przez jego przedsiębiorstwo. W tym celu spotkał się z merem miasta Wytautasem Bernatonisem, dyrektorem generalnym Departamentu Ochrony Zabytków przy rządzie RL Wytautasem Zubowasem, wicemerem Wytautasem Jonaitisem, starostą Starówki Wileńskiej Romasem Kaminską, naczelnikiem Zarządu Rewaloryzacji Starówki Petrasem Lepeszka. W tych rozmowach uczestniczył również pełnomocnik CHZB „Budimex“ w Wilnie Czesław Karasewicz.

Jak wiadomo, firma w chwili obecnej realizuje w Wilnie dwa znaczące obiekty. Są to biblioteka im. Adama Mickiewicza (I etap) i Filharmonia Na-

rodowa (III etap). A zatem, na obu — prace są daleko posunięte. Niestety, strona litewska przy najlepszych chęciach w najbliższym czasie nie może zaoferować tzw. twardej waluty na opłacenie robót. W tej sytuacji dyrektor Grzegorz Tuderek wystąpił z propozycją, zgodnie z którą „Budimex“ może zakończyć pierwszy z wyżej wymienionych obiektów w rozliczeniach rublowych.

Kontraktowy termin realizacji biblioteki — czerwiec br. Aby zminimalizować koszty, Polacy dołożą wszelkich starań i planują zakończyć prace już w kwietniu. Naturalnie przy założeniu, że brakujące dostawy zamawiającego zostaną niezwłocznie dostarczone. Co dotyczy Filharmonii, dotychczasowy kontraktowy termin — stycznia 1993 r. Dalsza realizacja tego obiektu będzie przedmiotem specjalnych ustaleń. I na dokończenie jego konieczne jest podpisanie w możliwie krótkim terminie oddzielnego kontraktu z uwzględnieniem nowych warunków rozliczeń. Niemniej dyrektor Tuderek zadeklarował gotowość skredytowania robót w pierwszym półroczu przy zmniejszonej załodze, aby nie dopuścić do przerwania robót do czasu podpisania odpowiedniego kontraktu. A zatem, strona polska dołożyła maksimum dobrych chęci, aby te dwa obiekty — tak ważne w życiu

kulturalnym Wilna — dokończyć przez „Budimex“.

Podczas spotkania z władzami Wilna była także mowa o przekazaniu jednego z budynków na Starówce „Budimexowi“. Chodzi o to, że firma na własny koszt gruntownie wyremontowałaby go, a w zamian uzyskalaby prawo wydzierżawienia na okres 25 lat. Można by przeznaczyć taki odnowiony obiekt np. na biura, centrum handlowe oraz hotel i restaurację. Na razie nie wytypowano konkretnego budynku. Mowa była np. o pałacyku na rogu Trockiej, o domu przy ul. Ludwiskiej i innych obiektach.

„Budimex“ również wystąpił z propozycją przeprowadzenia określonych robót nad uporządkowaniem mogił partyzanckich cmentarza na Rossie. Mer Wilna popiera tę inicjatywę, naturalnie po uprzednim uzgodnieniu z odpowiednimi organizacjami. Do tematu renowacji i opieki nad Rossą wrócimy w najbliższym czasie. Podobnie jak do kwestii mieszkania-muzeum Adama Mickiewicza przy Zauku Bernardyńskim.

Pamiętamy, że „Budimex“ w swoim czasie deklarował bezinteresowną pomoc. Dotyczyła ona zrobienia elewacji i uporządkowania podwórka b. mieszkania poety. Niestety, ówczesne władze uniwersyteckie bezzapłacyjnie odrzuciły propozycję polskiej firmy. W między czasie muzeum i jego zbiory uległy dalszej poważnej dewastacji, wyłącznie z winy Uniwersytetu. W tej chwili placówka praktycznie jest nieczynna. Mimo wieloletnich interwencji naszego dziennika i jego czytelników, mimo zapewnień ze strony Uniwersytetu, że sprawa wreszcie ruszy z martwego punktu. Byłe mieszkanie Wieszcza traktowane jest nadal po macoszemu i ulega dalszemu niszczeniu. UW odrzuca także możliwość ewentualnego przekazania muzeum np. do resortu kultury.

W tej sytuacji dyr. Grzegorz Tuderek ponownie w imieniu firmy wspaniałomyślnie zadeklarował gotowość pomocy w doprowadzeniu do stanu należytego tej stosunkowo niewielkiej, ale jakże drogiej każdemu miłośnikowi twórczości Adama Mickiewicza placówce.

Halina JOTKIAŁO

NA ZDJĘCIU: mamy nadzieję, że gmach Filharmonii Narodowej nadal będzie otaczało ogrodzenie, na którym widnieje napis „Budimex“.

Fot. W. Charin

Połowiczna radość z biblioteki

Nim weszli tu budowlani polskiej firmy „Budimex”, litewscy specjaliści sporo czasu poświęcili zbadaniu stanu budynków, przygotowaniu dokumentacji remontowo-konserwatorskiej przyszłemu programowi użytkowania odnowionych obiektów na ulicy Trockiej 10. Najprawdopodobniej czynili to z całym pietyzmem dla przeszłości, z szacunkiem dla teraźniejszości, z nadzieją, że zrewaloryzowane budynki będą długo służyły ludziom. W wyniku wśród kilku innych powstał projekt arch. Eugenijusa Guzasa, uznany za najlepszy. Architekt miał trudne zadanie. To co musiało w przyszłości być biblioteką Adama Mickiewicza było murowanymi „truszczołami”, jakich dotychczas pełno na Starówce, wystarczy zagłębić się w niemal dowolne podwórze. Dla ponad 50 rodzin, gnieźdzących się tu w ciasnocie, wilgoci i wśród ścian gotowych w każdej chwili do runięcia stała otworem perspektywa otrzymania lokali zastępczych. Tak też się wkrótce stało.

Polscy specjaliści przystąpili więc do rozbudowy Biblioteki im. Adama Mickiewicza. Obiekt trudny, lecz wdzięczny, znajdujący się w historycznej części miasta, acz mocno zaniedbany, a więc perspektywa, że dzięki ich pracy powstanie piękny, funkcjonalny kawałek Wilna. Ponadto jeszcze jedna okazja zademonstrowania swoich umiejętności, tym razem przy realizowaniu zamysłu architekta E. Guzasa.

Spójrzmy na zamieszczone obok zdjęcie makiety. Budynek

na pierwszym planie — to gmach przy ul. Trockiej, gdzie obecnie mieści się Biblioteka im. A. Mickiewicza, w głębi — zamknięty ze wszystkich stron dziedziniec, budynki połączone dobudówką-galerią. Niestety, ten pierwotny zamysł nie wyszedł poza makietę. Bo oto, kiedy prace były poważnie zaawansowane, rozhisteryzowane panie, co wcale nie jest dziwne, natomiast bardzo dziwne, że dołączyli się do nich panowie o nazwiskach skądinąd znanych w dziedzinie litewskiej architektury i urbanistyki, wszczęli alarm, że rzekomo Starówka wileńska jest zagrożona, że niszczone są cenne zabytki na Trockiej. Co dziwi, że wśród alarmujących znaleźli się ci, którzy do niedawna twierdzili, że rekonstruowane przez Polaków obiekty nie stanowią większej, a wręcz żadnej wartości ani historycznej, ani architektonicznej. Co zresztą zgodne jest z rzeczywistością. Momentalnie „zaponniano”, że projekt jest zrobiony przez specjalistów litewskich, że „Budimex” jest wyłącznie wykonawcą. Rozpoczęła się nagonka w prasie.

Trudno dziś wracać pamięcią do owych wydarzeń. Wyobrażam, jakie stresy musieli przeżyć projektanci, wykonawcy, personel biblioteki, który z utęsknieniem czekał na wymarzone locum, gdzie dopiero można by było rozwinąć działalność na pełną skalę.

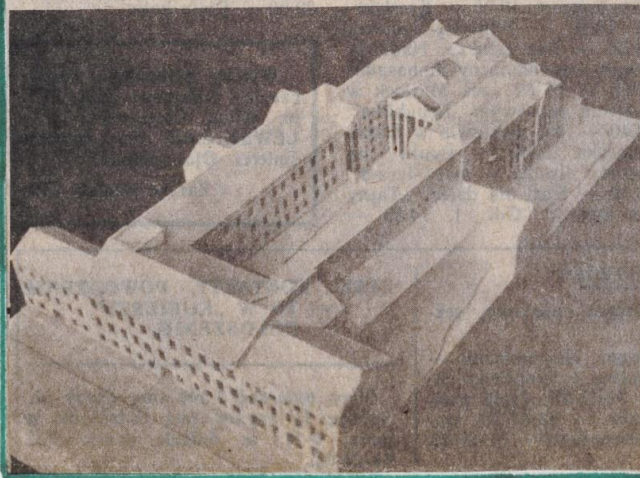
Tak czy inaczej pierwotny projekt został zmieniony (coinięto o 3 m fundament, obecna niższa część obiektu miała być o dwie kondygnacje wyższa itd.

itp.), a w wyniku — poważne straty materialne. Aspiracjom tłumu stało się jednak zadość.

„Budimex” — reprezentował go tym razem Białostocki Kombinat Budowlany — rozpoczął pracę na tym obiekcie późną jesienią 1989, zakończyć miał I etap przewidziany kontraktem w styczniu 1991. Z powodów wyżej wymienionych oddano obiekt nieco później, bo w maju br. Tym niemniej — tempo iście niewileńskie.

Tak więc, w maju polscy specjaliści przekazali pani dyrektor Ludzie Pagiriene 4,5 kg kluczy od zrewaloryzowanych pomieszczeń.

Pani Luda z goryczą wspomina całą tę historię, która towarzyszyła budowie. — Teraz rozlegają się głosy rozsądku — mówi — niestety, za późno. To, co uczyniono po prostu uważam za amoralne. Stary projekt był doskonały. Gdyby został zrealizowany, moglibyśmy przemieścić się do nowych pomieszczeń, a stare remontować. Nie ma tej satysfakcji, jakiej oczekiwałam. Mimo to jestem pełna podziwu i uznania dla polskich specjalistów. Wszystko, co tu zrobili jest na najwyższym poziomie. Są niezwykle rzetelni i uczynni. Personel biblioteki — to wyłącznie kobiety. Proszę wyobrazić taką sytuację: przywożą meble, m. in. ciężkie regały. Dużo tego. Na szczęście, miałyśmy do czynienia z prawdziwymi dżentelmenami. Meble momentalnie zostały wniesione i zmontowane. A przecież to absolutnie nie należało do obowiązków pracowników „Budimexu”.

Kurier Wileński...-1991.- 10 sierpnia.-Straipsnis tėsini žr. kitame pusl.

Pani Pagiriene oprowadza po swoich „włosciach”. Choć odbiegają od pierwotnego projektu, tym niemniej są imponujące: dział opracowania literatury, magazyny, czytelnie, wypożyczalnia. Słowem, wszystko to powinno być w nowoczesnej bibliotece. Funkcjonalność (doskonale wykorzystano też poddasze), podziw budzi zrobione z pietyzmem wnętrze, staranne wykończenie każdego szczegółu. Nawet dla laika jest jasne, że jest to dobra robota. No cóż, „Budimex” raz jeszcze dowiódł, że jest firmą o wysokiej klasie.

— Same sprzątałyśmy te pomieszczenia. Jesienią będziemy przenosiły księgozbiory. Gdyby była galeria-dobudówka nie miałybyśmy problemu z przeprowadzką — kontynuuje pani dyrektor. — Marzyłam, że gdy wszystko dojdzie do skutku, zostanie zaprojektowane i urządzone podwórze. Być może pozwolono by przenieść tu płaskorzeźby do przedwojennego pomnika Adama Mickiewicza dłuta Henryka Kuny, leżące do

dziś w zaniechaniu przy Akademii Sztuk Pięknych. To moje dawne marzenie, jeszcze z roku 1974, odkąd podjęłam pracę w tej bibliotece. Marzyłam także, że po rekonstrukcji stanie się ona swoistym centrum kultury, gdzie przeprowadzane będą odczyty, prezentacje książek i sztuki...

Do marzeń należy dziś raczej jednolity estetyczny wystrój wnętrza. Chroniczny brak pieniędzy, inne problemy przyziemne.

Może kiedyś... Oby tylko nie zaczęto oszczędzać na kulturze. — Zbudować — to jedno — dodaje pan Czesław Karasewicz, szef „Budimex-u” w Wilnie, potem dużo zależy od sposobu eksploataowania. Jestem przekonany, że ten obiekt przekazaliśmy w dobre ręce pani Liudy Pagiriene.

... Na zakończenie. Otóż niżej podpisana uprzejmie zwraca się do wszystkich wówczas protestujących, a także do Inspekcji Ochrony Spuścizny Kulturalnej, do Związku Architektów z prośbą, aby przy okazji odwiedzili dziedziniec przy ul. Trockiej. Co sądzą na temat „zabytkowych” budowli, które mogły stać się funkcjonalne, a teraz straszą gotowymi do ruinienia w każdej chwili ścianami? Przecież nikt chyba nie odważy się sugerować, że to sprawa należąca do kompetencji biblioteki...

NA ZDJĘCIACH: tak miałyby wyglądać wileńska biblioteka Adama Mickiewicza; Czesław Karasewicz jest przekonany, że obiekt trafił w dobre ręce Liudy Pagiriene; stare zniszczone mury, które po wielkim wrzasku „obrońców” trapiem przestały ich interesować.

Fot. Walery Charin

Kolumnę przygotowała
Halina JOTKIALLO

Taip turējo būti...

O taip liko

"Budimex" įsiamžino.I.

"Budimex" įsiamžino.II.

Direktorė perima auksinius raktelius, o pavaduotoja?

Nuotrauka atminimui

"O ar negalėtumėt ir kitą pusę sutvarkyti?"

Taip ir liks?

Amžinas knygos kelias

Darbymety ir akmuo kruta...

Blank form with horizontal lines and two rectangular boxes. The text is oriented vertically on the page.

Куда

(индекс)

Кому

(индекс)

Čekų dail. Zdeneko BUGANO parodos ,1990 metų
gegužės 31 dieną atidarytos VVB, bukletas

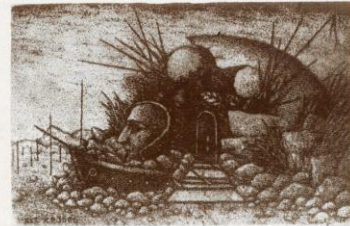

ZDENEK
BUGAN
EKSLIBRISAI

VILNIUS 1990

VILNIAUS A. MICKEVICIAUS VIEŠOJI BIBLIOTEKA
LIETUVOS EKSLIBRISŲ KURĖJAS
ZDENEK BUGAN
EKSLIBRISŲ PARODOS BUKLETAS, 1990.
Sudarė ir apipavidalino A. Cepauskas
Draudžiama rinkti 80.00 Lt. Už: Nr. 204. Tiriamas 200 egz.
Spausdino P.V.I. spaustu, 22003, Vilnius, Savanorių 221.
Ekspozicija iš A. V. Burbos ir A. Cepausko rinkinio

**ZDENEK
BUGAN**
EKSLIBRISAI

VILNIUS 1990

Originalus ekslibrisai iš Čekoslovakijos pasiekia Lietuvos kolekcionistus, kolegas. Juos kuria žinomas mažosios grafikos meistras Zdenekas Buganas. Tai saviti, efektingi, identiški, lengvai apjaujami darbai. Pradėjęs 1976 m. dalyvauti savo šalies ir užsienio parodose, atkreipė šiuo žanro specialistų ir gerbėjų dėmesį ne tradicine sužefo interpretacija, meistriškai įvaldyta metalo graviravimo, esdimo bei spausdinimo technika.

Z. Bugano ekslibrisai nukelia į keisčių siurrealistinių pasaulių, kurie trunka ir jaučiami Juose persipina romantikos, poezijos, liudėsio, skausmo bei optimizmo iliuzioniniai įvaizdžiai. Daugelyje ekslibrisų matome išvilginto žmogaus portretus jungiamus su augmenijos, gyvulių, architektūros ir kitokiais motyvais ar menininko fantazijos sukurtais objektais. Tolimi horizontai, gili, lami erdvė, arkos, plyš, olos, jūra, kylantys horizontai bei vis paskarūjantis žaizdų, skardų motyvai kreipia mintis apie gyvenimo šiekį, erdvę ir laiką. Apie jo žvalgymų ir prasmę, gerį ir blogį, apie egzistuojančias jėgas skatinančias vienasip ar kitaip elgtis, mąstyti, gyventi, mykoti šiame technokratiname pasaulyje.

Dailininkas yra sėkmingas keletą personalinių parodų Čekoslovakijoje, Lenkijoje ir kitose šalyse, dalyvavo Belgijoje, Danijoje, Anglijoje, Vakarų ir Rytų Vokietijoje, Rusijoje, Vengrijoje... Tarptautiniuose konkursuose Bulgarijoje, Lenkijoje, JAV ir Kanadoje pelnė apdovanojimus. Vilniuje Z. Bugano ekslibrisai eksponuojami pirmą kartą. Tikimes, kad ši laisvos minties prečiška kūryba bus įdomi ir paliks ilgesį prisiminimus kolegomis ir mažosios grafikos gerbėjams.

ALFONSAUS CEPĀUSKAS

PARODA
ATIDARYTA
VILNIAUS
A. MICKEVICIAUS
VIEŠOJOJE
BIBLIOTERKOJE
1990.

R. Plačienės parengta A. Kairiui skirta paroda. 1991 m.

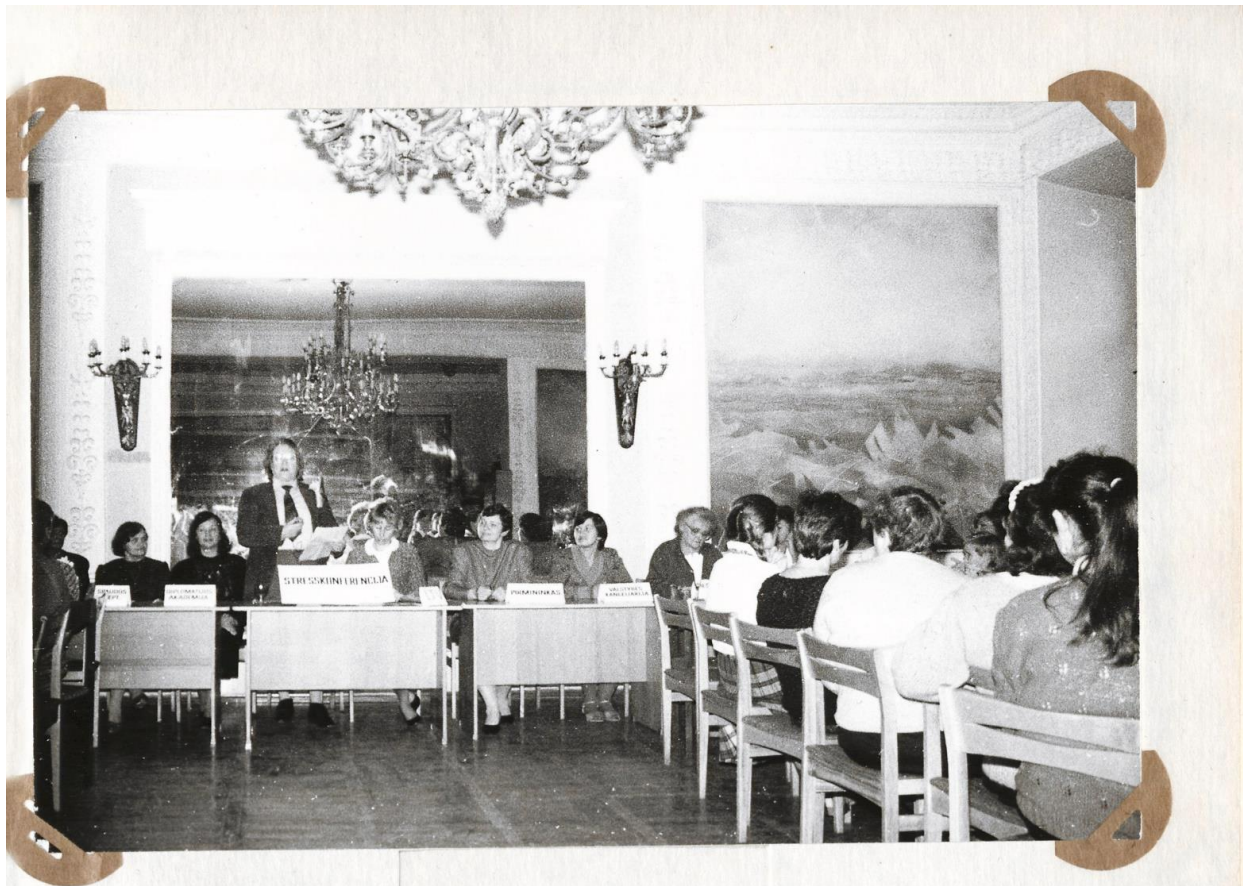

Kryžių kalne. 1990 metų rugsėjo 14 dieną

Stresskonferencija. 1990 metų lapkričio 13 diena

Veteranų diena
1990. 11. 13.

Prie šventinio stalo. 1990.II.I3.

A. Juozaitis politologijos klube

Filosofas A.Juozaitis kalba apie teisingą valstybę. 1990.02.06.

Praradimai

Atsisveikinant su Paša Borovskaja 1990 metų gruodžio 20